Mar. Tullij Ciceronis Epistole familiares

atq; breuiores, adolescẽtib⁹ quoq; magis vtiles, ex toto Epistolarũ eius volumine tanq; ex ꝙloquẽtiæ fonte accurate collectę, ac denuo vigili cura elimatę, adiũctis etiã Epistolarũ argumentis vel Titulis intẽtiões ipsarũ succincte declarãtibus, cũ Epistolarum numero libri cuiuslibet, quo Iuuenibus ipsis in libros principales facilior pateat aditus.

NICOLAVS AEDELER AD LECTOREM.

Si quis apollineos auido sitit ore liquores
Pegaseoq; volet fonte leuare sitim.
Ante per irriguos Tulli spaciabitur hortos
Fons vbi gẽmãtes fundit opimus aquas.
Hic irrorati phæbeo numine flores:
Hic quoq; perpetuo spirat odore rosa.
Hic sibi multigeno plectat de flore coronam:
Labraq; sub vitreo proluat ipse lacu
Dehinc ad Cirrheas Phœbo inuitabitur arces:
Sumpturus plectrum, dulcisonãq; lyram.

Cyprian 1517.

Marci Tullij Ciceronis vita ex Plutarcho græco Historiographo.

VLliorum familia, quæ et postea Ciceronis cognomentum recepit, & ex municipio Arpinati originem traxit. principiũ vero generis in Tullíũ Volscorũ regem satis constãti opinioni hominũ referebat, Sed ꝯꝯ a regib⁹ orta, tñ vtres mortaliũ fluxere, ac labiles sunt, procedente tẽpore claritate nominis extincta ignobilitatem aduſq; cõsenuisse videtur, non tamen adeo dimersa quin & Rome supra vulgus emergeret: ac equestrem locum qui medius inter patres & plebem habebatur obtineret. Quũ prius ex ea familia Cicero cognominatus est, in extrema nasi parte eminens quiddam in figuram ciceris habuit: a quo sibi cognomen inditum ac per eũ in posteros gentilesq; transfusum. Hic Cicero Orator linguæ romane decꝰ & splendor: atq; eloquij parens, natus est patre Tullio: matre Olbia quæ & ipsa honestis orta parentib⁹ memoratur. Is Itaq; tempore Iulij Cæsaris claruit. qui ob preclarissimi ingenij sui acrimoniam eximi amq; virtutem, in consulem romanum creatus est: qui mlta & preclara & egregia facinora pro repub. ro. gessit, vt primus omnium romanorum & pater patriæ appellatus est. Præterea Cicero Marcũ filiũ & Tulliolã filiam ex Terentia vxore, sicuti ex eius scriptis claret, habuit. Scripsit enim libros complures, quos posteritati reliquit: qui apud Plutarchum carta. cccc. iij. enumerantur. Quũ vero sexagesimũquartũ suæ ætatis annũ vixisset: a Marco Anthonio suo emulo: Octauio concedente: ob inuidentiam interemptus. Postremo autem iste Anthonius ab Augusto Cæsare victus, sese ppria manu occidit: Reliq ꝯq; omes Ciceroís hostes inimici tãdẽ ignominiose atq; misere perierunt.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium ad Lentulum proconsulem Liber Primus.

¶ Marcus Tullius Cicero Lentulo proconsuli. Salutem dicit.

¶ Commonefacit Lentulũ de rebus in senatu gestis & de sua in eum voluntate. Epistola Prima

GO omi officio ac potius pietate erga te ceter] satisfacio omnib⁹, mihi ipse nunc̃ satisfacio, Tanta em e magnitudo est tuorum erga me meritorũ, vt quoniam tu nisi perfecta re, de me non conquiesti, ego, quia non idem in tua causa effitio: vitam mihi esse acerbam putem. In causa hæc sũt. Anthonius Regis Legatus aperte pecunia nos oppugnat. Res agitur per eosdẽ creditores: p quos, quũ tu aderas, agebatur. Regis causa si qui sunt qui uelint: qui pauci sunt: omnes rem ad Pompeium deferri volunt. Senatus religionis calumniam non religione: sed maliuolentia: et illius regie largitionis inuidia comprobat. Pompeiũ & hortari et orare etiã liberi⁹ accusare et monere, vt magnã ifamiã fugiat: non desistimus. Sed plane nec præcibus nostris nec admonitionibus reliquit locum. Nam cũ in sermone quotidiano, tum in senatu palã sic egit causam tuã: vt neq; eloquentia maiore quisq;, neq; grauitate: nec studio: nec contentione agere potuerit cum summa testificatione tuorum in se offitiorum & amoris erga te sui. Marcellinum iratum esse tibi scis. Is hac regia causa excepta: cæteris in rebus se acerrimum tui defensorem fore ostẽdit. Quod dat accipimus. qd' restituit inferre de re

acta sic est hec. Nã idib⁹ mane scripsi. Hortẽsij & mea et Luculli
snia cedit religiõi de exercitu. Teneri em̃ res aliter nõ põt. Sed
ex illo senatusconsulto, q̃d te referẽte factũ est: tibi decernitur vt
Regẽ deducas: quod cõmode facere possis, vt exercitũ religio
tollat: te auctorẽ senatus retineat. Crassus tris legatos decernit:
nec excludit Pompeiũ. Censet em̃ etiã ex ijs: qui cũ imperio
sũt. Bibulus tris ligatos ex ijs, qui priuati sunt. huic assentiuntur
reliqui consulares, preter Seruiliũ: qui oĩno reduci negat opor-
tere. & Volcatium: qui Lupo referente Pompeio decernit. &
Africanũ qui assentit̃ Volcatio. que res auget suspitionẽ Põ-
peij voluntatis. Nam aduertebat̃, Pompei familiares assentire
Volcatio. Laborat̃ vehemẽter: inclinata est res Libonis et Hi-
psei non obscura concursatio & cõtentio omniumq̃ Pompei
familiarium studium in eam opinionem rem adduxerũt, vt Põ
peius cupere videatur. Cui qui nolunt: ijdem tibi quod eum or
nasti non sunt amici, nos in causa autoritatem eo minorem ha-
bemus quod tibi debemus. Gratiã autem nostram extĩguit ho
minum suspitio: qd̃ Pompeio se gratificari putant. Vt in rebus
mlto ante, q̃ ꝓfectus es, ab ipso rege, & ab intimis ac domesticis
Pompei clam exulceratis: deinde palam a consularibus exagi
tatis: & in summã inuidiã adductis ita versamur. Nostram fidẽ
om̃es, & amorem tui absentis presentes tui cognoscẽt. Si esset
in his fides: in quibus summa esse debebat, nõ laboraremus.

¶ M, T, C, Len, Proconsuli, S, D,

¶ Lentulo Trebonium commendat. .3

a Vlo Trebatio quia in tua ꝓuintia magna nego-
tia & ampla & expedita habet: mltos annos vtor
valde familiariter. Is cũ antea semꝑ & suo splẽdore
& nostra cæterorũq̃ amicorũ cõmẽdatione gratissimus in ꝓ-
uintia sꝑ fuit: tũ hoc tẽpore propter tuũ in me amorẽ, nostrãq̃
necessitudinẽ vehementer cõfidit in his nostris literis se apud te
gratiosum fore. Quæ ne spes eũ fallat vehementer te rogo cõ-
mendoq̃ tibi omnia eius negotia liberos: procuratores: fami-
liã. ĩprimisq̃ vt quę Titus Apius de eius re decreuerit ea cõpro
bes. Omnibusq̃ in rebus eum ita tractes, vt ĩtelligat nostrã cõ-
mendationem non vulgarem fuisse.

¶ M, T, C, Lentulo procunsuli, S, D,

¶ Duplici consolatione Ciceronis dolor leuatur. .6.

q Vegerantur accipies ex Pollione. qui oĩbus ne-
gotijs nõ interfuit solũ/ sed pręfuit. Me in summo
dolore, quẽ in tuis rebus capio, maxime. s. cõsolat̃
spes, qd̃ ego valde suspicor fore vt infringat̃ hoĩm improbitas.
& cõsilijs tuorũ amicorũ & ipsa die, qua debilitant̃ cogitatiões
& inimicorũ & proditorũ. Facile secundo loco me consolat̃ re
cordatio meorũ tẽporũ: quorũ imaginẽ video in tuis reb⁹. Nã
etsi minore in re violatur tua dignitas q̃ mea afflicta sit: tamẽ
est nata similitudo, vt sperẽ te mihi cognoscere si ea nõ timueri:
quæ ne tu quidẽ vnq̃ timenda dixisti. Sed præsta te eũ, qui mihi
a teneris (vt greci dicunt) vnguiculis: es cognitus. Illustrabit
mihi crede tuam amplitudinem hominum iniuria. A me omnia

ſumma in te ſtudia offitiaq; expecta. Non fallam opinionem tu
am. Vale.

¶ M,T,C, Valerio inriſconſulto,S,D,

¶ Ridet Valerium eumq; hortatur vt Romam redeat. .II.

Vrem̃ tibi hoc nõ gratificer neſcio: preſertim quũ
c his temporibus audatia pro ſapientia liceat vti. Lẽ
tulo noſtro egi per litteras tuo noĩe gratias diligen
ter. Sed tu velim deſinas iam noſtris litteris vti: & nos aliqñ re
uiſas: & ibi malis eſſe vbi aliquo nũero ſis. q̃ iſtic vbi ſolus ſape
re videare. Q̃z q̃ qui iſtinc veniũt partim te ſuperbũ eſſe dicũt
q; nihil reſpondeas: partim contumelioſum q; male reſponde
as, Sed iam cupio tecum coram iocari. Quare fac vt q̃ primum
venias, neq; in Apuliam tuam accedas, vt poſſumus ſaluum te
veniſſe gaudere: nam illo ſi veneris, tanq; Vlyſſes cognoſces
tuorum neminem. Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epiſtolarum Familiarium ad Curionem. Liber Secundus.

¶ M,T,C, Curioni,S,D,

¶ Accuſatus negligentiæ ſe excuſat. Prima.

Vanq; me nomine negligentie ſuſpectum tibi eſſe
q doleo, tamen nõ tam mihi moleſtum fuit accuſari
abs te offitiũ meũ, q̃ iucundũ requiri, preſertim q;
in quo accuſabar culpa vacarem, in quo aũt te deſiderare ſignifi
cabas meas literas: pre te fers: perfectũ mihi quidẽ ſed tamẽ dul
cem & optatum amorem tuum. Equidem neminem prætermi
ſi; quem quidem ad te peruenturũ putarem, cui litteras non de
derim. Etenim quis eſt tam inſcribẽdo impiger q̃ ego. a te vero
bis terue ad ſummũ litteras & eas perbreues accepi. Quare ſi in
iquꝰ es in me iudex, cõdemnabo eodem ego te crimine. Sin me
id facere nolles: te mihi equum præbere debebis. Sed de litteris
hactenus. Non enim vereor ne non ſcribendo te expleã, præ
ſertim ſi in eo genere ſtudium meum non aſpernabere. Ego ab
fuiſſe te tamdiu a nobis & doleo q; carui fructu iucũdiſſime cõ
ſuetudinis tue: & letor q; abſens omnia cum maxima dignitate
es aſſecutus q; q̃ in omnibus tuis rebus meis optatis fortuna re
ſponderit Breue eſt quod me tibi precipue meus in te incredibi
lis amor cogit. Tanta eſt expectatio vel animi vel ingenij tui: vt
ego te obſecrare obteſtariq; non dubitem; ſic ad nos confirma
tus reſpondeas: vt quam expectatiõem tui cõcitaſti, hanc ſuſti
nere ac tenere poſſis. Et quoniam meam tuorum erga me meri
torum memoriam nulla vnq; delebebit obliuio, te rogo vt me
mineris quantecũq; acceſſiones tibi fient: & fortunæ & dignita
tis; eas te non potuiſſe conſequi: niſi meis puer olim fideliſſimis
atq; amantiſſimis conſilijs paruiſſes. Quare hoc animo in nos
eſſe debemus vt etas noſtra iam ingraueſcens in amore atq; in
adoleſcentia conquieſcat tua. Vale.

¶ M,T,C, Curioni,S,D,

¶ Gaudet Curionem abeſſe republica periclitante. .4.

h Ec negotia quo mõ ſe habeãt, ne epĩa q̃dẽ narrare au
deo tibi; & ſi vbicñq; es, vt ſcripſi ad te antea, ĩ eadẽ es
naui: tñ q; abes gratulor vel q; nõ vides ea quę nos, vel q; excel

so & illustri loco sita sit laus tua in plurimorꝝ & sociorũ & ciuiũ ꝯspectu, q̃ ad nos nec obscuro nec vario sermõe: sed & clarissima & vna omniũ voce perfert̃. Vnũ illud nescio: gratuler ne tibi: an timeam ꝙ mirabilis est expectatio reditus tui, non q̃ verear ne tua virtus opinioni hominũ non respondeat, sed me hercule: ne quum veneris nõ habeas iam qd' cures. ita sunt omnia debilitata iã ꝓpe & exticta, Sed hæc ip̃a nescio recte ne sint lr̃is commissa. Quare cetera cognosces ex alijs: tu tñ siue habes aliquam spem de repub. siue desperas: ea para: meditare, cogita q̃ esse in eo ciue ac viro debent: qui sit rempu. afflictam & oppressam miseris temporis ac perditis moribus in veterem libertatem ac dignignitem vindicaturus.

M, T, C, Proconsuli, M, Cælio Edili Curu. S, D,

¶ Quæ futura sunt de repub. scire desiderat. .7.

Vid? tu me hoc tibi mãdasse existimas, vt mihi gladiatorũ cõpositões: vt vadimõia dilata & Chresti cõpilationẽ mitteres: & ea quæ nobis quũ Rome sum⁹ narrare nemo audeat? Vide quãtũ tibi meo iuditio tribuã (nec me hercule iniuria politicoteron enĩ te adhuc cognoui neminẽ) ne illa quidem curo mihi scribas quæ maximis in rebus reipub. gerunt̃ quottidie, nisi qd ad me ipsum ꝑtinebit, scribẽt alij, multi nunciabunt: perferet etiam multa ipse rumor. quare ego nec præterita nec præsentia abs te: sed vt ab homine lõge in posterũ ꝓspitiente futura expecto: vt ex tuis litteris quũ formã reipub. videri quale edifitiũ futurũ sit scire possim⁹. Neq; tñ adhuc habeo ꝙ te accusez: neq; em̃ fuit ꝙ tu pl⁹ ꝓuidere posses

q̃ quitus nostru, in primisq; ego, q̃ cũ Pompeio cõplures dies nullis in alijs nisi de repub. sermonibus versatus sum, que nec possunt scribi: nec scribenda sunt. Tantũ habeto, ciuem egregiũ esse Pompeium & ad omnia que prouidenda sunt in repub. & animo & cõsilio paratum. Quare da te homini, cõplectet̃ mihi crede. Iam ijdem illi & boni & mali ciues vident̃, qui nobis videri solent. Ego cum Athenis. x. ipsos dies fuissem mltũq; mecum C. noster Caninius, ꝓficiscebar inde pridie nonas quĩtiles: cum hoc ad te litterarũ dedi: cui omnia mea cõmẽdatissima esse cupio: cum nihil magis q̃ ne tempus nobis prouĩtie proroget̃ in eo mihi sunt omnia. Quod quãdo & quo modo & per quos agendum sit tu optime constitues. Vale.

¶ M, T, C, Cælio Aedili Curuli S, D,

¶ Gratulat̃ Cælio ædilitatẽ assecuto, deinde gratias agit. .8.

Primũ tibi vt debeo: gratulor: letorq; tum presenti tum etiam sperata tua dignitate, serius nõ negligentia mea, sed ignoratiõe rerũ omniũ. In his em̃ sunt loci quo et propter lõginquitatẽ: & ꝓpter latrocinia tardissime oĩa perferuntur. Et quum gratulor: tum vero quibus verbis tibi gratias agã, nõ reperio: ꝙ ita factus sis vt dederis nobis quẽ admodũ scripseras ad me: quem semper ridere possemus. Itaq; quũ primũ audiui ego ille ipse factus sum. Scis quẽ dico. Egiq; oẽs illos adolescentes, quos ille iactitat: difficile est loqui Te aũt contemplans absentem & quasi tecũ corã loquerer non edepol quantã egeris rem: neq; quantũ facin⁹ feceris: quod quia preter opinionẽ mihi acciderat: referebã me ad illd', incredibile hoc fa-

ctũ obijcit. Repente vero incessi omnibus leticijs, in quo quũ obiurgarer q̃ nimio gaudio pene desiperem: ita me defendebã Ego em̃ voluptatẽ habui nimiam. Quid quæris? dum illum rideo pene factus sum ille. Sed hec pluribus, multaq̃ alia & de te & ad te: quũ primũ ero aliqd nactus otij. Te vero mi Ruffe diligo, quẽ mihi fortuna dedit ãplificatorẽ dignitatis meæ: vltorem non mõ inimicorũ: sed etiam inuidorũ meorũ, vt eos partim scelerum suorum, partim etiam ineptiarũ peniteret. Vale.

¶ M, T, C, Cælio Aedili Curuli, S, D,

¶ Ob animi anxietatem nullũ scribendi argumentum relictum esse sibi dicit. .10.

p Vtares ne vnq̃ accidere posse: vt mihi v̄ba deessẽt neq̃ solũ ista nostra oratoria; sed hæc etiã leuia nostratia. Desinũt aũt propter hanc causam: quod mirifice sum sollicitus: qd nã de prouintijs decernat̃. me mirum desideriũ tenet vrbis, ĩcredibile meorum, atq̃ imprimis satietas acte prouintiæ. Vel quia videmur eã famã cõsecuti, vt non tam accessio quærenda q̃ fortuna metuenda sit: vel quia totũ negotiũ nõ est dignũ virib⁹ nr̃is, qa maiora onera in repu. sustinere et possim et soleã. vl' qa belli magni timor ĩpẽdet, qd' videmur effugere, si ad cõstitutã diẽ decedimus. De Pãtheris ꝑ eos q venari solẽt agit̃ mãdato meo diligẽter: ſ3 mira paucitas est: et eas, quę sunt, valde aiunt queri, qd' nil cuiq̃ insidiarũ in mea prouintia nisi sibi fiat. Itaq̃ constituisse dicũt̃ in Cariam ex nostra ꝓuintia decedere, sed tamen sedulo fit: & imprimis a Patisco, quicquid erit tibi erit. S3 qd eẽt plane nesciebam⁹. Mihi me hercle magne

cure est ... Magalensib⁹. Tu velim ad me de om̃i reipub. statu, diligẽtissime perscribas. Ea em̃ certissima putabo quæ ex te cognouero.

M, T, C, Imperatori M, Cælio Aedili Curuli, S, D,

¶ Mirat̃ se nil litterarũ accepisse: & se Romã rediturũ dicit. .11

s Ollicitus equidem eram de rebus vrbanis: ita tumultuosę cõciones: ita moleste quinquatrijs afferebant̃: nam citeriora nondum audiebam⁹: sed tamẽ nihil me magis sollicitabat q̃ in his molestijs non me, si qua ridẽda essent, ridere tecum. Sunt enim multa, sed ea non audeo scribere. Illd' moleste fero, nihil me adhuc his de reb⁹ habere litterarum tuarũ. quare, etsi quũ tu hec leges, ego iã annuũ munus cõfecero, tñ obuie mihi veli sint littere tue quæ me erudiãt de omni repu. ne hospes plane veniam: hoc melius facere q̃ tu nemo potest. Diogenes tuus, homo molestus, a me cũ Philone Pessimonte discessit: iter habebat ad Latũ regẽ: q̃q̃ omnia nec benigna: nec copiosa cognorãt. Vrbem mi Ruffe cole & in ista luce viue. Omnis em̃ ꝑegrinatio (qd' ego ab adolescẽtia iudicaui) obscura & sordida est his: quorũ industria Rome põt esse illustris Quod cũ probe scirem vtinã in snĩa ꝑmansissem. cum vna me hercule ambulatiuncula: atq̃ vno sermone nostro om̃is fructus prouintie nõ cõfero. spero me integritatis laudem consecutũ. nõ erat minor ex cõtẽnẽda q̃ ex cõseruata prouintia spes triumphi, in qua satis gloriose triumpharẽ: si nõ essem tamdiu quidem desiderio rerum mihi charissimarũ. Sed vt spero: propediẽte videbo. Tu mihi obuiam mitte epistolas te dignas.

M,T,C,Imperatori M,Cælio Aedili curuli,S,D',

¶ Laudans Fabium commendat eum Cælio. .13.

Abio viro optimo: & hoīe doctissimo familiarissi-

f me vtor,mirificeq; eū diligo,cū ,ppī summū ingeniū eiº, summāq; doctrinā: tū propter singularem modestiā:eius negotiū sic velī susciпias: vt si esset res mea. Noui ego vos magnos patronos:hominē occidat,oportz,q vestra opera vti velit. Sed in hoc homine nullā accipio occasionē, oīa relinques;si me amabis;quū tua opera Fabius vti volet. Ego reso. vehemēter expecto: & desidero,imprimisq; quid agas scire cupio. Nam iam diu propter hyemis magnitudinem nihil noui ad nos afferebatur. Vale.

¶ M,T,C,Imperatori Qu. Thermo proconsuli,S,D,

Gaudet Thermo gessisse morem: eiusq; dignitatē cure sibi esse insinuat. .17.

Ffitium meū erga Rhodonē: ceteraq; mea studia

o q̄ tibi ac tuis prestiti; tibi homini gratissimo grata esse vehemēter gaudeo: mihiq; scito indies maiori cure esse dignitatem tuā. Que quidē a te ipso integritate & clementia tua sic amplificata est: vt nihil addi posse videat. Sed magis mihi magisq; q̄tidie de rationibus tuis cogitanti placet illum meum consilium: quod initio Aristoni nostro vt ad me venit, ostendi graues te susceпturum inimicitias: si adolescens potens & nobilis a te ignominia affectus esset: & hercle sine dubio erit ignominia. Habes enim neminem: honoris gradu superiorem. Ille autem: vt omittam nobilitatem hoc ipso vincit viros optimos; hominesq; innocentissimos legatos tuos; q̄ & quæstor est: & questor tuus. Nocere tibi neminem iratum posse perspicio, sed tamen tres fratres summo loco natos promptos nō indisertos te nolo habere iratos: presertim iure, quos video deinceps tribunos ple. per triennium fore. Tempora autem reipublice qualia futura sint; quis scit? mihi quidē turbulenta videnī fore. Cur ego te velim incidere in terrores tribunitios: præsertim quum sine cuiusq; reprehensione legatis questorem possis anteferre; qui si dignum maioribus suis se prebuerit: vt spero & opto: tua laus ex aliqua parte fuerit. Sin qd offenderit, sibi totū nihil tibi offenderit. que mihi veniebant in mētem, quecq; ad te pertinere arbitrabar: q̄ in Ciciliam proficiscebar, existimaui me ad te oportere scribere. Tu quod egeris id velim dij approbēt si me audies vitabis inimicitias; & posteritati Jocio cōsules Vale.

¶ M, T C. Impe, S, D, Celio Lucij filio.

¶ Cælio ad se aduentum maturari desiderat. .18.

Vum optatissimū nūctiū accepissem, te mihi quesq torem obtigisse, eo iucundiorē mihi eam sortē sperabā fore, q̄ diutius mecū in prouincia fuisses. Magni enim videbātur interesse ad eam necessitudinē quam nobis sors tulisset, consuetudinem quoq; accidere. Posteaq; nihil mihi neq; a te ipso: neq; ab vllo alio de aduentu scriberet, verebar ne id ita accideret: quod etiam nunc vereor: ne anteq; tu in prouintiam venisses: ego de prouincia decederem. Accepi autem a te missas litteras in Cilicia: quum essem in castris ad duodecimū calen. quintiles scriptas humanissime; quibus facile &

officium & ingenium tuum perspici posset: sed neq; vnde: neq; quo die date essent: autquo tpe te expectarē significabant, nec is q attulerat, a te accepat, vt ex eo scirē q̄ ex loco atq; tpe esset date. Que quum essent incerta: existimaui nihilominus faciendum esse: vt ad te statores meos & lictores cum litteris mitterem, quas si satis opportuno tempore accepisti, gratissimū mihi feceris: si ad me in Ciliciam q̄primum veneris. Nam quod ad me Curius consobrinus tuus (vt scis) mihi maxime necessarius: q; item consul Virginius propinqu⁹ tuus familiaris noster de te accuratissime scripsit: valet id quidem adpud me multum sicuti debet hominum amicissimorum diligens commendatio. Sed tue littere de tua presertim dignitate & de nostra coniunctione maxi sunt apud me ponderis. Mihi questor optatior obtingere nemo potuit. Quamobrē quecunq; a me ornamenta in te proficiscentur: elaborabo: vt omnes intelligant a me habitam esse rationem tue: maiorumq; tuorum dignitatis. Sed id iam facilius cōsequar: si ad me in Ciliciā veneris, quod ego & mea & reipu. & maxime tua interesse arbitror Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium Liber Tertius.

¶ M. T. C. Appio Pulchro imperatori. S. D.

¶ Breuibus de republica imperatorem reddit certiorem. .I.

Ipa respu. tibi narrare posset quō sese haberet, nō facili⁹ ex ea cognoscere posses q̄ ex liberto tuo Phania: ita est hō nō mō prudens: verumetiā vir equus & quod vidi curiosus. Quapropter ille tibi omnia explanabit. Id em̄ mihi & ad breuitatē est aptius: & ad reliquas res prouidentius. De mea autem beniuolentia erga te & si potes ex eodem Phania cognoscere, tamen videntur etiam alique mee partes. Sic em̄ tibi persuade charissimū te mihi esse: cū propter multas suauitates ingenij: officij: humanitis tue; tum q; ex litteris tuis & ex multorū sermonibus intelligo oīa que a me ꝓfecta sunt in te, tibi accidisse gratissima: qd' cum ita sit, perficiam profecto vt longi temporis vsurā qua caruimus intermissa nostra consuetudine & gratia: & crebritate: & magnitudine officior: meorū sarciam, Idq; me (qm̄ tu ita vis) puto nō inuita Minerua esse facturū, quā quidem ego si forte de tuis sumpsero, nō solū Palladia: sed etiā Appiada nominabo. Cilix libertus tuus antea mihi minus notus fuit: sed vt mihi reddidit a te litteras plenas & amoris & offitij, mirifice ipse suo sermōe subsecutus est hūanita tē literarū tuarū: iucūda mihi eius oro fuit, quum de animo tuo: de sermonibus: quos de me haberes, quottidie mihi narraret. Quid queris? biduo factus est mihi familiaris: ita tamē vt Phaniam valde sim desideraturus: quem quū Romā remittes, quod vt putabam⁹ celeriter eras facturus: omnibus ei de rebus quas agi: quas curari a me voles, mandata des velim. Lucium Valerium Iurisco, valde tibi cōmēdo. Sed etiam ita nō est iurisco. melius enim ei cauere volo: q; ipse alijs solet. Valde hominē diligo est ex meis domesticis atq; intimis familiarib⁹, omnino agit tibi grās. Sed idē scribit meas litteras maximū apud te pondus habituras. Id eum ne fallat te etiam atq; etiam rogo. Vale.

¶ M,T,C,Proconsul,S,D,Appio pulchro imperatori.

¶ Q stēdit se pter opinionē in Cilicie impatorē desīgnatū. .z.

Vm & contra voluntatē meā: & preter opinionē
q accidisset,vt mihi cum imperio in prouinciā profi-
ciscī necesse esset ī multis & varijs molestijs cogita-
tiōibusq; meis: hec vna ꝓsolatio occurrebat,q; neq; tibi amicior
q̄ ego sū q̄sq; posset succedere, neq; ego ab vllo ꝓuinciā accipe
q̄ vellet eam mihi q̄ maxīe aptam explicatamq; tradere. Q; si
tu quoq; eādē de mea volūtate erga te spem habes: ea te profe-
cto nunq; fallet,a te maximopere pro nostra summa cōiunctio
ne tuaq; singulari hūanitate etiā atq; etiā peto & queso, vt qui-
buscunq; rebus poteris (poteris autem plurimis) prospicias &
cōsulas ratiōib⁹ meis. Vides ex senatusconsulto prouinciā esse
habendam. si eam: quod quidem facere potueris: q̄ expe-
ditissimam mihi tradideris: facilior erit mihi quasi decursus mei
temporis. Quid in eo genere efficere possis: tui consilij est. Ego
te quod tibi veniet ī mentē: mea interesse valde rogo Pluribus
verbis ad te scriberem: si aut tua humanitas longiorem oratio-
nē expectaret: aut id fieri nostra amicitia pateretur: aut res ver-
ba desideraret: ac non per se ipsa loqueretur. hoc velim tibi per-
suadeas: si rationibus meis a te prouisum esse intellexero: mag-
nam te ex eo & perpetuam voluntatem esse capturum. Vale.

¶ M,T,C,Appio Pulchro imperatori,S,D,

¶ Ad tuēdā ꝓuinciā pluriб⁹ militib⁹ sibi op⁹ esse insinuat. .3.

a D sextūdecimū calendas iunias Brundusiū quum
venissem: Quintus Fabius legatus tuus mihi pōsto
fuit, eaq; me ex tuis mādatis monuit: quæ nō mihi ad quē ptine
bant, sed vniuerso senatui venerant in mentē: præsidio firmiori
opus esse ad istā prouintiā, Censebant enim omnes fore, vt in
Italia supplementū meis: & Bibuli legionibus scriberet. idq; cū
Sulpicius consul passurum se negaret: multa nos quoq; quæsti
sumus, Sed tantus cōsensus senat⁹ fuit, vt mature ꝓficiscerem
parendū vt fuit, Itaq; fecimus: nūc: quod a te petij litteris his: q̄s
Rome tabellarijs tuis dedi: velim tibi curæ sit, vt quę successori
coniunctissimo & amicissimo comodare potestis: qui ꝓuintiā
tradit: vt ea pro nostra cōstantissima volūtate erga te, cura ac di
ligentia tua complectare: vt omnes intelligant: nec me beniuo
lentiori cuiq; succedere, nec te amiciori potuisse prouintiam tra
dere, Ex his litteris: quarum ad me exemplū misisti, quas in se-
natu recitare voluisti: sic intellexerā: per multos a te milites esse
dimissos: sed mihi Fabius idē demōstrauit id te cogitasse facere:
sed quum ipse a te discederet, integrū militū numerū fuisse, id si
ita est: pergratū mihi feceris: si istas exiguas copias: quas habu
isti q̄ minīe imminueris. qua de re senatusconsulto quæ facta
sunt: ad te missa esse arbitror. Equidē pro eo quanti te facio qc
quid feceris approbabo, Sed te quoq; confido ea esse facturū:
quæ mihi intelliges maxime esse accōmodata, Ego consul Poti
nium legatū meum Brunduſij expectabam: eumq; ante calen,
Iunias Brundusium venturum arbitror Qui quum venerit, q̄
primum nauigandi nobis facultas erit, ea vtemur, Vale,

¶ M,T,C, Appio pulchro Imperato,S,D,

¶ Expectat Brunduſij Clodium ad ſe mittendũ, .4.

Ridie nonas, Iunias quum eſſem brunduſij, litteras
p tuas accepi, quib⁹ erat ſcriptũ, te Lẽtulo Clodio mã-
daſſe, quæ illum mecum loqui velles, eum ſane expec
tabã: vt ea quæ a te afferret, q̃ primũ cognoſcerem. meum ſtu-
dium erga te & officiũ: tametſi multis iam rebus ſpero tibi eſſe
cognitũ, tñ in his maxime declarabo, quib⁹ plurimũ ſignificare
potero, tuã mihi exiſtimationẽ et dignitatẽ chariſſimã eſſe. mihi
& Qu. Fabius Virgilianus / & Caius Flacc⁹ L. filius, & di-
ligentiſſime M, Octauius Gn. filius demonſtrauit me a te pluri
mi fieri: qd̃ ego met multis iã argumentis ante iudicarã, maxĩeq̃
illo libro augurali, quẽ ad me amãtiſſime ſcriptũ ſuauiſſime miſi
ſti Mea in te omnia ſumma neceſſitudinis officia cõſtabũt, nã cũ
te ipſũ ex quo tpe tu me diligere cepiſti, q̃ttidie pluris feci, tñ etiã
acceſſerũt cõiunctiões neceſſariorũ tuorũ, duos em̃ duarũ ẽtatũ
plurimi facio Cn. Pomponiũ filie tue ſocerũ, et M. Brutũ gene-
rum tuũ, collegij coniunctio præſertim tam honoriſice a te ap
probata non mediocre mihi vinculum quidem attuliſſe videtur
ad volũtates noſtras copulandas. Sed ſi Clodiũ conuenero, ex
illius ſermone ad te ſcribã plura, & ipſe operã dabo: vt te q̃primum videã. Q2 ſcribis manendi cauſam eam fuiſſe, vt me con-
ueneris, id mihi ne mentiar: gratum eſt Vale.

¶ M, T, C, Appio pulchro, S, D,

¶ Q̃m grata ſint quæ ab Appio ſibi præſtita fuerint, .13.

q Vaſi diuinarẽ tali in officio fore mihi aliq̃n expeten-
dum ſtudiũ tuum: ſic quũ de tuis rebus geſtis age-
bat̃ iſeruiebã honori tuo, dicã tñ ỹe, pluſ, q̃ acceptas, reddidiſti
Quis em̃ ad me nõ ſcripſit te, non ſolũ auctoritate oratõis et ſen
tentia tua, quibus ego a tali viro contentus erã, ſed etiã opa, cõ
ſilio, domũ veniẽdo, cõueniẽdis meis, nullum officij cuiq̃ reli-
quũ feciſſe? Hæc mihi ampliora mlto ſũt, q̃ illa ipſa propt̃ quę
hæc elaborant̃, Inſignia em̃ virtutis multi etiam ſine ỹtute aſſe
cuti ſuut, taliũ virorũ tanta ſtudia aſſeq̃ ſola virt⁹ pt. Itaq̃ mihi
ꝓpono fructũ amicitiæ nr̃e ipſã amicitiã. qua nihil eſt vberius
præſertim in his ſtudijs, quib⁹ vterq̃ nr̃m deuictus eſt. Nã tibi
me ꝓfiteor & in rempub, ſotiũ: de qua idẽ ſentim⁹: & in quotti
diana vita cõiũctũ cũ his artibus ſtudijſq̃ quæ colimus. Velim
ita fortuna tuliſſet: vt quãti oñis ego tuos facio: tanti tu meos
facere poſſes. qd̃ tñ ipm, neſcio qua pmotus animi diuinatiõe,
nõ deſpero, Sed nihil hoc ad te, noſtrũ eſt onus. Illud velim ſic
habeas, q̃ intelliges hac renouata: addítũ potius aliqd ad meũ
erga te ſtudiũ, cui nihil videbat̃ addi poſſe: q̃ quicq̃ eẽ detractũ
Quũ hęc ſcriberẽ cẽſorẽ te iã eſſe ſperabã, eo breuior ẽ epiſto-
la, & (vt aduerſus magiſtrum morum) modeſtior.

Marci Tullij Ciceronis Epiſtolarum familiarium Liber Quartus ad Seruium Sulpitium.

¶ M, T, C, Seruio Sulpitio, S, D,

¶ In vrbem ſe venturum ſpondet ſi opus fuerit, .1.

Rebatius familiaris me⁹ ad me ſcripſit te ex ſe que-
s ſiſſe, qb⁹ in locis eſſem, moleſtæq̃ ferre, q̃ me ꝓp
ter valitudinẽ tuã, quũ ad vrbem acceſſiſſem nõ vi-

disses: & hoc tempore velle te mecum: si propius accessissem de officio vtriusq; nostrũ cõmunicare: vtinam serui saluis rebus. Sic em̃ est dicendum, colloqui potuissemus inter nos: profecto aliquid operis occidenti reipub. tulissemus, Cognoram em̃ iam absens te hęc mala multo ante ꝓuidentẽ defensorem pacis, & in consulatu tuo: & post consulatũ fuisse, Ego autem quum cõsilium probarẽ: & ipse diem sentirem: nihil proficiebam, Sero. n. veneram: solus eram: rudis etsi videbar in causa: incideram tñ in hoĩm pugnandi cupidorũ insanias, Nunc: qm̃ nihil iam videmur opitulari posse reipub, si quid est in quo nobismetipsis cõsulere possimus, nõ vt aliquid ex pristino statu nostro retineamus, sed vt q̃ honestissime lugeamus: nemo est omniũ: qui cũ potius mihi q̃ tecũ comunicandũ putem, Nec enim te clarissimorũ virorũ: quorũ similes esse debem⁹: exempla, neq; doctissimorũ: quos semꝑ coluisti: præcepta fugiũt, atq; ipe antea ad te scripsissem te frustra in senatum: siue potius in cõuentũ senatorꝝ esse venturũ, ni veritus essem ne eius animũ offenderẽ: quia me vt te inuitarẽ, petebat, Cui quidem ego me quũ rogaret vt ad essem ĩ senatu, eadem omnia quę ad te de pace & de hispanis dicta sunt: ostendi me esse dicturum, Rem vides quomodo se habet orbem terrarũ imperijs distributis ardere bello: vrbem sine legibus: sine iudicijs: sine iure: sine fide: relictam direptioni & incendijs, Itaq; mihi venire in mentem nihil potest: non modo quid sperem, sed vix iam quid audeã optare, Sin autem tibi homini prudentissimo videtur vtile esse nos colloq; q̃q̃ longius etiam cogitabam ab vrbe discedere: cuius iam etiam nomen in uitus audio: tamẽ ꝓpius accedã. Trebatio mãdaui vt si quid tu eum velles ad me mittere ne recusaret: idq; vt facias velim. Aut si quẽ tuorũ fideliũ voles, ad me mittas: ne aut tibi exire ex vrbe necesse sit, aut mihi accedere. Ego tm̃ tibi tribuo quãtũ mihi fortasse arrogo, vt exploratũ habeam quicquid nos communi scientia statuerimus: id omnes homines probaturos Vale.

¶ M, T, C, M, Marcello, S, D,

¶ Neq; adhortari neq; cõsolari Marcellum audet, deinde pollicetur officium suum. .8.

Neq; monere te audeo prestãti prudẽtia virũ: neq; confirmare maximi animi hominẽ virumq; fortissimũ: consolari vero nullo modo. Nam si ea q̃ acciderũt ita fers, vt audio: gratulari magis ꝟtuti debeo: q̃ cõsolari dolorem tuum. Sin te tanta mala reipu. frangunt, nõ ita abũdo ingenio vt te cõsoler, quũ ipse me nõ possim. Reliquũ est igitur vt tibi me in om̃i re eũ prebeã: prestẽq;, vt ad omnia que tui velint ita assim p̃sto vt me non solũ oĩa debere tua causa: sed ea quoq; etiã que nõ possum putẽt. Illud tñ multũ me mouisse vel censuisse puta: vel ꝓpter beniuolẽtiã tacere nõ potuisse vt que ego facio tu quoq; animũ inducas: si sit aliqua respu. in ea re eẽ oportere iuditio hoĩm: teq; principẽ necessitate cedentẽ tpi: sin aũt nulla sit: hũc tñ aptissimũ esse etiã ad exulandum locũ Si em̃ libertatẽ sequimur: qui locus hoc dominatu vacat? sin qualem cunq; locum: qui est domestica sede iucũdior? Sed mihi crede etiam is qui omnia tenet: fauet ingenijs. Nobilitatem vero &

dignitatẽ hominũ quantũ ei res: & ipsi⁹ causa cõcedit, amplecti tur: sed plura q̃ statueram. Redeo ergo ad vnũ illud, vt me tuum fore cum tuis: si modo erunt tui: si minus, me certe in omnibus rebus satis nostre coniunctioni amoriq; facturum Vale.

M, T, C, Marcello, S, D,

¶ Hortatur Marcellum vt in patriam q̃p primum redeat multum a suis expectatus. .10.

Si nihil noui: qd' ad te scriberẽ, habebã, magisq; litteras tuas iam expectare incipiebã vel potius ipsum, tñ cũ Theophilus ꝓficisceret: nõ potui ei nihil literarũ dare. Cura igit vt q̃primum venias. venies em̃ mihi crede expectatus: neq; solũ nobis id est tuis: sed prorsus omnib⁹ Venit enim mihi in mentem subuereri interdum: ne te delectet tarda descessio, quod si nullum haberes sensum nisi oculorum: prorsus tibi ignoscerẽ: si quosdã nolles videre. Sed quum leuiora non multo essent que audirentur, q̃ que viderent: suspicarer autem multũ interesse rei familiaris tue, te q̃primũ venire, atq; in omnes partes valere, putaui ea de re te esse admonendũ. Sed quoniam qd' mihi placeret ostendi, reliqua tu pro tua prudentia cosiderabis. Me tamen velim: quod ad tempus te expectemus: certiorem facias Vale.

M, T, C, Gneo Plan, S, D,

¶ Nihil periculi timendum esse ait in quo & alij nõ sint :15.

Accepi ꝓbreues tuas lras: quib⁹ id q̃d scire cupiebã cognoscere nõ potui. Cognoui aũt id qd' mihi dubium non fuit. Nam q̃p fortiter feres cõmunis miserias non intellexi: q̃p me amares facile perspexi: sed hoc scieram Illud si scissem ad meas literas accõmodassem. Sed tamẽ etsi ea tea scripsi que existimaui scribi oportere, tamẽ hoc tẽpore breuiter cõmonendũ putaui: ne quo periculo te ꝓprio existimares esse, in magno omnes: sed tamẽ in communi sumus. Quare non debes aut propriam fortunã aut precipuam postulare, aut cõmunem recusare. Qua propter eo animo sim⁹ inter nos: quo semp fuim⁹. Quod de te sperare, de me prẽstare possum. Vale

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium liber quintus.

M, T, C, Quinto Metello procon, S, D,

¶ Dicit sibi spem in Metello primum positam, sed nunc animũ eius mutatum. .4.

Itere Qu. fratris & T. Põponij necessarij mei tantum spei dederant: vt in te non minus auxilij q̃p in tuo collega mihi cõstitutũ fuerit. Itaq; lras ad te statim misi: per q̃s vt fortũa postulabat: & gratias tibi egi, & de reliquo tpe auxilium petij. Postea mihi non tam meorum litere, q̃ sermones eorũ qui hac iter faciebant, animum tuum immutatũ significabant: que res fecit, vt tibi litteris obstrepere nõ auderẽ. Nũc mihi Quintus frater meus, tuã mitissimã orationẽ, quã in senatu habuisses ꝓscripsit: qua induct⁹ ad te scribere sum coact⁹ & abs te quãtũ tua fert volũtas, peto, quesoq;, vt tu me cõserues poti⁹, q̃ propter arrogantẽ crudelitatẽ tuorum me oppugnes. tu tuas ĩimicitas, vt reipu. dõares, te vicisti, aliẽas vt cõtra rẽpu. confirmes adduceris: qd' si mihi tua clementia opẽ tuleris, oĩb⁹ in reb⁹ me fore ĩ tua ptãte tibi ꝓfirmo. Sin mihi neq; magistratũ

neq; ſenatum neq; populum auxiliari propter eam vim quę me cũ repu. vicit licuerit, vide ne, quũ velis reuocare tẽpus omniũ reſeruandorum: cum qui ſeruetur nõ erit, non poſſis Vale.

¶ M, T, C, Caio Antonio, M, F, S, D,

¶ Antonium male de ſe ſuſpicantem corripit, deinde commendat ei Pomponium. .5.

Et ſi ſtatueram nullas ad te litteras mittere niſi commẽdaticias: nõ q̃ eas intelligerem ſatis apud te valere, ſed ne his qui me rogarent aliquid de noſtra coniunctione imminutum eſſe oſtenderem. Tamẽ quum T. Pomponius homo omnium meorum in te ſtudiorum atq; officiorum maxĩe conſcius, tui cupidus, noſtri amantiſſimus ad te proficiſceretur: aliquid tibi ſcribendum putaui, preſertim quũ aliter ipſi Pomponio ſatiſfacere non poſſem. Ego ſi abs te ſumma offica deſiderem, mirum nemini videri debeat: omnia enim a me in te profecta ſunt: que ad tuum commodum: que ad honorem: que ad dignitatẽ pertinerent. Pro his rebus nullam mihi abs te relatam eſſe gratiã, tu es optimus teſtis. Contra etiam eſſe aliquid abs te profectum, ex multis audiui. Nam cõperiſſe me non audeo dicere: ne forte id ipſum verbum ponam, quod abs te aiunt falſo ad me ſolere conferri. Sed ea que ad me delata ſunt, malo te ex Pomponio: cui non minus moleſta fuerunt: q̃ ex meis literis cognoſcere. Meus in te animus q̃ ſingulari officio fuerit, & ſenat⁹ & po.ro. teſtis eſt. Tu q̃ gratus erga me fueris: ipẽ exiſtiare potes: quãtũ mihi debeas ceteri exiſtimẽt Ego que tua cauſa antea feci; volũtate ſum adduct⁹; poſtea cõſtãtia. Sed reliqua mihi crede: multo maius meum ſtudiũ maioremq; grauitatẽ & laborẽ deſiderãt, Quæ ſi nõ profundere ac perdere videbor: omnibus meis ſuſtinebo viribus, Sin autẽ ingrata eſſe ſentiam: non committã: vt tibi ipſe inſanire videar, Ea quæ ſint & cuiuſmodi: poteris ex Pomponio cognoſcere, atq; ipſum tibi Pomponium ita commẽdo: vt q̃q̃ ipſius cauſa cõfido te eſſe facturum omnia, tamẽ abs te hoc peto: vt ſi quid amoris ĩ te reſidet erga me: id omne in Pomponij negotio oſtendas, hoc mihi nihil gratius facere potes. Vale.

¶ M, T, C, Cneo Pompeio imperatori, S, D,

¶ Pompei litteras ſibi voluptati fuiſſe inſinuat; eunq; ingratitudinis ſubaccuſat. .7.

Et tu exercituſq; valetis bene eſt, Ex literis tuis quas publice miſiſti: cœpi vna cũ omnibus incredibilẽ voluptatẽ Tãtam enim ſpem ocij oſtendiſti: quãtã ego ſemper oĩbus te vno fretus: pollecebar. Sed hoc ſcito tuos veteres hoſtes nouos amicos vehemẽter litteris pculſos: atq; ex magna ſpe deturbatos iacere, Ad me aũt literas quas miſiſti q̃q̃ exiguã ſignificationẽ tue erga me voluntatis habebant, tñ mihi ſcito iocũndas fuiſſe, Nulla enim re tam letari ſoleo: q̃ meorum offitiorum conſciẽtia, quibus ſiquando non mutuo reſpondeã apud me plus offitij reſidere facillime patior, Illud non dubito: quin, ſi te mea ſumma erga te ſtudia parum mihi adiunxerunt, Reſpublica inter nos conciliatura cõiunctura q; ſit, Ac ne ignores quid ego in tuis literis deſiderarim, aperte ſcribam: ſicut & mea natura & noſtra amicitia poſtulat, Res eas geſſi quarũ ali-

quam in tuis litteris: & noſtre neceſſitudinis & reipu. cauſa gratulationē expectaui quā ego abs te pretermiſſam eſſe arbitror quod verebare ne cuius animum offenderes, Sed ſcito ea quæ nos pro ſalute patrię geſſimus: orbis terre iuditio ac teſtimonio cōprobari. Quæ quū veneris tanto conſilio; tantaq; animi magnitudīe a me geſta eſſe cognoſces: vt tibi mlto maioriq; Aphricanus fuit: me non multo minorem q; Leli⁹ facile & in repu. & in amicitia adiunctum eſſe patiare, Vale,

¶ M, T, C, Vatinio imperatori, S, D,

¶ Laudat Vatinij gratulationem: Hortaturq; eū vt ad vxorem ſcribat. .II.

Rata tibi eſſe officia mea nō miror; cognoui enim te gratiſſimū omniū; idq; nunq; dediſti prædicare

g Nec em̄ tu mihi gratiā modo habuiſti; verūetiā cumulatiſſime retuliſti Quamobrē reliquis tuis rebus oībus pari me ſtudio erga te; & eadē voluntate cognoſces, Q; mihi fœminam primariā Pompeiā vxorem tuam cōmendas; cū Surra noſtro ſtatim tuis litteris lectis locutus ſum; vt ei meis verbis diceret: vt quicquid opus eſſet mihi denūciaret; & me omnia quæ ea vellet ſummo ſtudio curaq; facturum. Itaq; faciam: eamq; ſi opus eſſe videbitur ipſe conueniam, Tu tamen ei velim ſcribas; vt nullam rem neq; tam magnam neq; tam paruam putet: quæ mihi aut difficilis; aut parum me digna videat. Omnia quæ in tuis rebus agam: & non laborioſa mihi & honeſta videātur, de Dioniſio ſi me amas confice: quancunq; fidē ei dederis preſtabo Si vero improbus fuerit (vt eſt) eum captiuū duces in triūpho Dalmatis dij maleſaciant, qui tibi moleſti ſunt, Sed vt ſcribis breui capientur & illuſtrabunt res tuas geſtas, ſemper enim habiti ſunt bellicoſi Vale.

¶ M, T, C, Lucio Quin, S, D,

¶ Lucei erga ſe amorem cognitū eſſe dicit ſed eū ſui doloris cauſam non intelligere. .15.

Mnis amor tuus ex omnibus partibus ſe oſtēdit in

o his literis quas a te proxime accepi, Non ille quidē mihi ignotus; ſed tamen gratus et optatus, dicerem iucundus niſi id verbum in omne temp⁹ perdidiſſem: neq; ob eā vnā cauſam: quā tu ſuſpicaris: & in qua leniſſimis me & amātiſſimis verbis vtens re grauiter accuſas; ſed q; illius tanti vulneris quæ remedia eſſe debebant: ea nulla ſunt, Quid enim? ad amicos ne confugiam? q; multi ſunt? Habuimus enim fere communes, quorum alij occiderunt: alij neſcio quo pacto obdurerunt. Tecum viuere poſſem equidem & maxime vellem. vetuſtus ē amor, cōſuetudo, ſtudia paria qd' vinculum: que res deeſt noſtre coniunctiōi? Poſſumus ne ergo eſſe vna, nec me hercule intelligo quid impediat, Sed certe adhuc non fuimus cum eſſemus vicini in Tuſculano: in Puteolano, Nam quid dicam in vrbe: in qua quum forum ſit commune: vicinitas non requiritur: ſed caſu neſcio quo in ea tempora noſtra etas incidit: vt cū maxime florere nos oporteret, tum viuere etiam puderet. Qd' em̄ mihi poterat eſſe profugium ſpoliato & forenſibus ac domeſticis ornamentis: atq; ſolatijs, litere crede, quibus aſſidue vtor, Quid enim aliud facere poſſum? Sed neſcio quomodo ipſe

me excludere me a portu & ꝓfugio videt & quali exprobrare quod in ea vita maneam, in qua nihil insit nisi propagatio miserrimi temporis, Hic tu ea me abesse vrbe miraris ī qua dom⁹ nil delectare possit, summū sit odiū tempor⁹: hominum, fori, curiæ, Itaq; sic litteris vtor in quibus consumo omne tempus: non vt ab his medicinam perpetuam: sed vt exiguā doloris obliuionem petā, Qd' si id egissem⁹ ego atq; tu: qd' ne in mentē quidē nobis veniebat ꝓpter quottidianos metus, omne tēpus vna fuissemus: neq; me valitudo tua offenderet: neq; te meror meus, Quod quantum fieri poterit consequamur, quid est enī vtriq; nostrum aptius? Propediem te igitur videbo, Vale,

¶ M, T, C, Titio, S, D,

¶ Consolatur Titium in aduersa fortuna, 8.

c Tsi egomet qui te cōsolari cupio: cōsolandus ipse sum, Propterea ꝙ nullā rem grauius iam diu tuli q̄ incōmodū tuū: tñ te magnopere non hortor solū, sed etiā pro amore nostro rogo atq; oro, te colligas virūq; prebeas, & qua cōditione oēs hoīes: & quibus tēporibus nati sumus cogites, Plus tibi virtus tua dedit q̄ fortūa abstulit, ꝓptera ꝙ adeptus es qd' nō multi homīes noui, amisisti, quid plurimi homines nobilissimi, Ea denicq; videt cōditio impēdere legū, iudiciorū, tpm vt optime actū cū eo videat esse qui q̄ leuissima pena ab hac republica discesserit, Tu vero q & fortunas & liberos habeas: & nos cæteroq; necessitudine & beniuolentia tecū cōiunctissimos: qq; magnā facultatē sis habitur⁹ nobiscū: & cū omnibus tuis viuendi & quū vnum sit iudiciū ex tam multis, ꝙ reprehendatur idq; vna sententia eaq; dubia: potentia alicuius condonatū existimet, Omnib⁹ his de causis, debes istam molestiā q̄ lenissime ferre, meus anim⁹ erit in te, liberosq; tuos semper, quem tu esse vis, & qui esse debet, Vale,

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium. Liber Sextus,

¶ M, T, C, Furfano proconsu, S, D,

¶ Furfano Cecinnam commendat, 9.

Vm Aulo Cecinna tanta mihi familiaritas, consuc tudoq; semper fuit, vt nulla maior esse possit, Nam & parte eius claro hoīe: & forti viro plurimū vsi sumus, & hunc a puero: ꝙ & spem magnā mihi afferebat summe probitatis summeq; eloquentiæ: & viuebat mecū coniunctissime: nō solū officijs amicitiæ: sed etiam studijs cōmunibus sic semper dilexi vt nullo cū homine coniunctius viuerē, Nihil attinet me plura scribere: q̄ mihi necesse est, eius salutē & fortunas qui buscunq; rebus possim tueri vides, Reliquum est: vt cognorim plurib⁹ rebus qd tu & de bonorū fortuna & de repub, calamitatibus sentires: nihil a te petam nisi vt ad eam voluntatem: quā tu sponte erga Cecinam habiturus esses, tantus cumulus accedat commendatione mea: quanti me a te fieri intelligo, Hoc mihi facere gratius nihil potes, Vale,

¶ M, T C. Trebatio, S, D,

¶ Gratulatur amico de exilio redeunti, 11.

Olobellā antea tantummō diligebā: obligat⁹ e nihili d eram, Nec em̄ acciderat mihi opus esse: & ille mihi

debebat: q̄ non defuerã eius periculis, Nunc tanto sum deuinctus eius bñficio: q̄ & antea in re & in hoc tempore in salute tua cumulatissime mihi satisfecit: vt nemini plus debeã: qua in re gratulor tibi ita vehemẽt: vt te quoq̄ mihi gratulari q̄ gratias agere malim, Alterũ nõ omnino desidero, Alterum vero vere facere poteris, Qd' reliquũ est / qñ tibi virtus & dignitas tua reditũ ad tuos apperuit: ẽ tue sapientiæ magnitudinisq̄ anĩ qd' amiseris obliuisci: quid recuperaris cogitare: viues cum tuis: viues nobiscum: plus acquisisti dignitatis q̄ amisisti rei familiaris: quæ ipsa tum esset iucundior si vlla res esset publica, Nestori⁹ noster familiar] ad me scripsit te maximas gratias agere, Hæc prædicatio tua mihi valde grata est: eaq̄ te vti facile patior: tum apud alios: tum me hercule apud Syronem nostrum amicum, Quæ enim facimus cuiq̄ prudentissimo maxime probata esse volumus. Te cupio videre q̄ primum Vale,

¶ M, T, C, Bithinio S, D,

¶ Bithinij consuetudinẽ gratissimã sibi esse scribit, .17.

Vm cæterarũ rerũ cã cupio esse aliqñ rẽpub, constitutam, tum velim mihi credas accedere id etiã quo magis expetã promissum tuũ, quo in litteris tuis vteris Scribis eñ si ita sit te mecũ esse victurũ Gratissima mihi tua volũtas est: faciesq̄ nihil alienũ a necessitudine nostra: iudicijsq̄ pris tui de me summi viri, Nam sic habeto beneficiorũ magnitudĩe eos: qui tribus valuerũt aut valeãt coniunctiores esse tecum q̄ me necessitudine neminẽ, Quãobrẽ grata mihi est & memoria tua nostræ coniunctionis: & eius etiã augende voluntas, Vale,

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium, Liber Septimus,

¶ M, T, C, Mario S, D,

¶ Iocatur in Marium, .4.

D nonas calẽdas Iulias ĩ Cumanũ veni cum Libone tuo vel nostro potius, in Pompeianũ statim cogito: sed faciã ante te certiorẽ, Tecũ semp valere cupio tũ certe dũ hic sum⁹, vides eñ quãto post vna futuri sumus. q̃re si quid cõstitutũ cũ podagra habes: fac vt in aliũ diẽ differas, Cura igit' vt valeas: & me hoc biduo aut triduo expecta, Vale,

¶ M, T, C, Trebatio, S, D,

¶ Trebatij tum ineptias tum incõstantiã egre fert, .6.

Nouis meis epl̃is quas ad Cesarẽ: aut ad Balbum mitto: legittima quædã est accessio cõmẽdatiõis tue: nec ea vulgaris: sed cũ aliq̄ insigni inditio mee erga te beniuolẽtię, Tu mõ ineptias istas: & desideria vrbis et vrbanitatis depone: & q̄ cõsilio ꝓfect⁹ es: id assiduitate cõseq̃re & ꝟtute Hoc tibi tã ignoscem⁹ nos amici q̄ ignouerũt Medeę quę Corinthũ arcẽ altã habebãt matrone opulẽte optimates Quib⁹ illa manib⁹ gypsatissimis pſuasit: ne sibi vitio illę ꝟterẽt, qd' abesset a patria, Nã multi suã rem bñ gesserũt: & publicã patria ꝓcul: multi q̄ domi ętatẽ agerẽt: ꝓpterea sũt ĩprobati Quo in nũero tu certe fuisses nisi te extruxissem⁹: sed plura scribemus alias Tu q̄ ceteris cauere didicisti in Britania: ne ab essedarijs decipiaris caueto: & qñ cœpi agere Medeã: illud semp memẽto, Qui ipse sibi sapiens prodesse nequit, nequicq̄ sapit, Cura vt valeas,

¶ M, T, C, Trebatio, S, D,

¶ Diligẽtiã ſuã in cõmẽdãdo Trebatio apit cũ eoq; iocaẽ. .7.

Go te cõmendare non deſiſto: ſed quid proficiam ex
e te ſcire cupio: ſpem maximã habeo in Balbo: ad quẽ
de te diligentiſſime & ſepiſſime ſcribo, Illud ſoleo mi
rari non me totiens accipere tuas litteras: quotiens & a Q. fra-
tre afferuntur, in Britania nihil eſſe audio neq; auri neq; argenti
id ſi ita ẽ, eſſedũ aliquod ſuadeo rapias & ad nos q̃primum re
curras, Sin autem ſine Britãnia tamen aſſequi id qd' volumus
poſſumus, perfice, vt ſis in familiaribus Cæſaris: multum enim
te in eo frater adiuuabit meus: multum Balbus, Sed mihi crede
tuos pudor & labor plurimũ. Imperator ẽ liberaliſſimũ: etatem
oportuniſſimam: commendationem certe ſingularem: v. tibi
vnum timendum ſit ne ipſe tibi defuiſſe videare, Vale

¶ M, T, C, Trebatio, S, D,

¶ Trebatij litteras exoptat eũq; monet ne Romã feſtinet. 9.

Am diu ignoro quid agas: nihil em̃ ſcribis: neq; ego
i ad te his duobus mẽſibus ſcripſeram, quia cũ Quin-
to fratre meo non eras, quo mitterem, aut cui darem
neſciebam, Cupio ſcire quid agas & vbi ſis hyematur⁹, Equidẽ
velim cum Ceſare: ſed ad eũ propter eius occupationes nihil fũ
auſus ſcribere: ad Balbũ tñ ſcripſi: tu tibi deeſſe noli, ſeri⁹ poti⁹
ad nos dum plenior: Quid huc properes, nihil eſt, præſertĩ Bal
tera mortuo: ſed tibi cõſiliũ non deeſt, Quid cõſtitueris cupio
ſcire, Cn. Octauius an Cn. Corneli⁹: quidem tuus familiaris:
ſummo genere nat⁹ terre filius, is me quia ſcit tuum familiarem
eſſe crebro ad cœnam inuitat: adhuc non potuit perducere: ſed
mihi tamen gratum eſt Vale.

¶ M, T, C, Trebatio, S, D, .13.

¶ Cur intermiſerit ad Trebatiũ dare litteras. Item iocaẽ ĩ eũdẽ.

Deo ne iniuſtũ me eſſe exiſtimaſti: vt tibi iraſcerer
a quod parũ mihi cõſtãs: & nimiũ cupidi⁹ decedẽdi
viderere, Ob eamq; cauſam me arbitrabere literas
ad te iam non miſiſſe: Mihi perturbatio animi tui quã primis lit
teris ſpiciebã moleſtiã attulit: neq; alia fuit vlla cauſa intermiſſio
nis litterarũ: niſi q̃ vbi eſſes plane neſciebã, Hic tu me etiã ĩſimu
las nec ſatiſfactionẽ eã accipis, Audi mi Teſta vtrũ ſupbiorem
pecunia te facit: ã q̃ te impator cõſulit: moriar, ni (quæ tua glo
ria eſt) puto te malle a Ceſare cõſuli, q̃ inaurari, Si vero vtrunq;
eſt, quis te feret præter me: qui omnia facere poſſum, Sed vt ad
rem redeam te iſtic inuitũ nõ eſſe vehemẽter gaudeo: & vt illud
erat moleſtũ ſic hoc iucundũ, Tantũ metuo ne artificiũ tuũ tibi
parum proſit, Nam vt audio iſtic nõ ex iure manu conſertũ, ſed
ferro magj rẽ repetũt: & tu ſoles ad vĩ facũdiã adhibere. Neq;
eſt q̃ illam exceptionẽ in interdicto pertimeſcas: q̃ tu prior in
omnib⁹ armatus nõ veneris: ſcio em̃ te nõ eſſe procacẽ in laceſ-
ſendo ſed vt ego quoq; te aliquid admoneã de noſtris cautioni
bus treuiros vites cenſeo: audeo capitales eſſe, mallem auro ar-
gento ere eſſent: ſed alias iocabimur, Tu ad me de iſtis rebus oĩ-
bus ſcribas velim q̃ diligentiſſime. iij. nonas Martias Vale.

¶ M,T,C,Trebatio,S,D,

¶ Trebatij inconstantiam amori tribuit. .15.

Vam sint morosi qui amãt vel ex hoc intelligi põt
q q̃ molestę ferebã antea te inuitũ istic esse: pũgit me
rursus q̃ scribis te esse istic libenter: neq̃ enim mea
cõmẽdatiõe te nõ delectari facile patiebar: & nũc angor quicq̃
tibi sine me esse iucundũ, Sed tñ hoc malo ferre nos desideriũ: q̃
te nõ ea quæ spero cõsequi, Qd' ẏo in Ca. Marij suauissimi do-
ctissimi hoīs familiaritatẽ venisti: nõ dici põt q̃ valde gaudeã:
qui fac vt te q̃ maxime diligat, mihi crede nihil ex ista prouincia
potes quod iucundius sit deportare, Cura vt valeas.

¶ M,T,C,Trebatio,S,D,

¶ De Trebatij in Italiam reditu certior fieri desiderat. .16.

N equo Troiano scis esse in extremo: sero sapiunt
i Tu tñ mi Vetule nõ sero primũ illas rabiosulas sat
faturas dedisti, Deinde q̃ in Britannia non minus q̃
Philoteoron tẽpbuisti plane nõ repræhẽdo, Nũc vero ī hybet
nis| iniect⁹ mihi videris, Ita q̃ te cõmouere nõ curas: vsq̃q̃q̃ sa
pere oportet: id erit telũ accerrimũ. Ego si foris cenitarem: Cn.
Octauio familiari tuo non defuissem, Cui tamen dixi quũ me
aliquotiẽs inuitaret, oro te quis es tu? Sed me harcule extra io-
cum homo bellus est. Vellem eum tecũ adduxisses, Quid agi-
tis & quid ī Italiã venturi sitis hac hyeme fac plane sciã Balbus
mihi cõfirmauit te diuitem futurum. Id vtrum Romano more
locutus sit: bene numatum te futurum: an quomodo stoici di-
cunt: oẽs esse diuites q̃ celo & terra frui possũt: postea videro
Qui istic veniunt supbiã tuã accusant: q̃ negent te percunctãti-
bus rñdere. Sed tñ est q̃ gaudeas, cõstat eñ inter omnes nemi-
nem te vno Samarobrinæ iuris peritiorem esse Vale.

¶ M,T,C,Trebatio,S,D,

¶ Topicã Aristo, a se translatã vehementer, cõmẽdat. .20.

Ide quãti apud me sis: etsi iure id quidem nõ eñ te
v amorę vinco. Verum tñ qd' pñsenti tibi prope sub
negarem non tribuere certe id absenti non po-
tui, Itaq̃ vt primũ Velia nauigare cœpi: īstitui topica Aristote-
lica cõscribere: ab ipsa vrbe cõmonitus amantissima, tui: eum li-
brum tibi misi Rhegij scriptũ: q̃ plenissime res illa scribi potuit
Sin tibi quedã videbunt obscuriora: cogitare debebis nullã ar-
tem litteris sine īterpręte & sine aliqua exercitatiõe percipi pos-
se, Non longe abieris, Num ius ciuile nostrũ ex libris cognosci
potest? Qui q̃q̃ plurimi sũt, doctorẽ tamẽ lumenq̃ desiderant
q̃q̃ si tu attente leges: si sepius, per te omnia consequere: vt cer
te intelligas: vt vero etiam ipsi tibi loci proposita quæstione oc-
currant, exercitatione consequere, In qua quidem nos te cõtine
bimus: si & salui redierimus: & salua ista offenderimus, Quinto
calendas Sextilis Rhegio Vale.

¶ M,T,C, Trebatio,S,D,

¶ Silij causam Trebatio commendat. .22.

f Ilij causam te docui, Is postea fuit apud me: quũ ei
dicerem tibi videri sponsionẽ illam sine piculo nos

facere posse: etsi bonorũ Turpilie possessiõ; Qui. Cepio prætor ex edicto suo mihi dedit, negare aiebat Seruiũ tabulas testamẽti esse eas quas instituisset is: qui factionem testamẽti nõ habuerit. Hoc idẽ Offiliũ dicere tecum se locutũ negabat: mecq; rogauit: vt se & causam suam tibi commendarem. Nec vir melior mi Testa nec mihi amicior Pu. Silio quisq; est: te tamen excepto, Gratissimũ igitur mihi feceris si ad eum vltro veneris eicq; pollicitus eris, sed si me aãs q̃ primũ hoc vehemẽt etiã atq; etiã rogo vale.

¶ M, T, C, Trebatio, S, D.

¶ Opinionẽ suam de herede sententijs comprobat. .23.

Lluseras heri iter scyphos q̃ dixerã controuersiam esse: possẽ ne heres quod furtũ ãtea factũ esset recte furti agere, Itaq; etsi domum bene potus seroq; redieram: tñ id caput vbi hæc cõtrouersia est notaui: & descriptũ tibi misi vt scires id quod tu neminem sensisse dicebas, Sextũ Helium Marcum Manilium Marcum Brutum sensisse, ego tamẽ Sceuole & Teste assentior Vale.

¶ M, T, C, Fabio Gallo, S, D,

¶ Cõqueritr de leuitate Tigellij, Item librũ sibi mitti petit .15.

Moris quidẽ tui quoq; me verti vestigia: vel proxi me de Tigellio p̃spexi. Sensi em̃ ex litteris tuis valde te laborasse. Amo igit̃ volũtatẽ: sed pauca de re citius opinor olim non omnibus dormio: sic ego nõ oĩbus mi Galle seruio, Et si (quę ẽ hęc seruitꝰ) olĩ cũ regnare existĩabam̃ non tam ab illis q̃ hoc tpe obseruor a familiarissimis Cesaris oĩbus p̃ter istũ: id ego in lucrũ pono: non ferre hoiem pestilẽtiorẽ patria sua eumq; addictũ iam tum puto esse Calui Licinij Hiponacteo præconio, At vide qd succẽseat, Phanie causam suscepera, ipsius quidẽ causa (erat em̃ mihi sane familiaris) is ad me venit dixitq; iudicẽ sibi operã dare cõstituisse eo ipe die, de. P. Sextio in cõsiliũ iri necesse erat: respõdi nullo modo me facere posse: quem vellet alium diem si sumpsisset me ei non defuturũ Ille aũt qui sciret se nepotẽ bellũ tibicinẽ habere: & sat bonũ vnctorẽ: discessit a me: vt mihi videbatur iratior. habes Sardos venales alium alio nequiorem. Cognouisti meã causam & istius Salaconis iniquitatem, Catonem tuum mihi mitte: cupio em̃ legere: me adhuc non legisse turpe vtriq; nostrum est Vale.

M, T, C, Fabio Gallo, S, D,

¶ Lacessenti acerbius respondet. .28.

Iror cur me accuses: cum tibi id facere nõ liceat qd̃ si liceret tñ nõ debeas. Ego em̃ te in cõsulatu obseruarã, & ais fore vt te Cesar restituat: Multa tu quidẽ dicis: sed tibi nemo credit, Tribunatũ plebis dicis te mea cã petisse, Vtinã sp̃ esses tribunus: intercessorẽ non quereres. Negas me audere dicere qd̃ sentiam: quasi tibi cũ parꝫ pudẽter me rogares: parum fortiter responderim, Hæc scripsi vt isto ipso in genere in quo aliquid posse vis: te nihil esse cognoscerem. Qꝫ si humaniter esses quæstus mecũ, libenter tibi me & facile purgassem, Non enim ingrata mihi sunt quæ fecisti: sed quæ scripsisti molesta, Me autẽ propter quem cæteri liberi sunt tibi liberũ non visum demiror, Nam si falsa fuerunt que tu ad me: vt ais de

tulisti, Quid tibi ego debeo? sin vera: tu es optimus testis quid mihi, Po. Ro. debeat. Vale.

¶ M, T, C, Curioni, S, D,

¶ Cognita amici in se beniuolentia hortatur eum vt domum redeat. .32.

f Acile perspexi ex tuis literis quod semper studij: & me ad te plurimi fieri: & te intelligere q̃ mihi char⁹ esses quod quando nostrum vterq; consecutus est: reliquum est vt certemus offitijs inter nos: quibus equo animo vl'te vincẽ: vel vincar abs te. Ad Attiliũ nõ fuisse necesse, meas dari litteras facile patior, Sulpitij tibi operam intelligo ex tuis litteris non multum opus fuisse propter res tuas ita contractas vt queadmodum scribis, nec caput nec pedes: equidem vellem vti pedes haberent: vt aliquando redires, Vides enim exaruisse iã veterem vrbanitatem: vt Pomponius noster suo iure possit dicere: nisi nos pauci retineamus gloriam antiquã Atticam, ergo is tibi: ei nos succedimus, Veni igitur quæso ne tantum semen vrbanitatis vna cum repub. intereat. Vale.

¶ Octaui libri nulla, quoniam Ciceronis non sunt sicut & complures alie.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium, ¶ LIBER NONVS.

¶ M, T, C, Varroni, S, D, .1.

¶ Varronis aduẽtũ sibi solatio fore, optatat in oppressa repub.

e X his litteris quas Atticus a te missas mihi legit, qd ageres: & vbi esses cognoui, qñ autem te visuri esse mus nihil sane ex ijsdẽ litteris potui suspicari, In spem tñ venio approquinquare tuũ aduentũ qui mihi vtinã solatio sit, Et si tot tantisq; rebus vrgemur: vt nullam alleuationem quisq̃ nõ stultissimus sperare debeat: sed tamẽ aut tu potes me aut ego te fortasse aliqua re iuuare Scito enim me postea q̃ in vrbẽ venerim redijsse cum veteribus amicis: id est: cum libris nostris in gratiã: & si non idcirco eorum vsum dimiseram: ꝙ ijs succenserem sed ꝙ eorum me suppudebat, Videbar em̃ mihi cum me in res turbulentissimas infidelissimis sotijs demisissem præceptis illorum non satis paruisse, Ignoscunt mihi vt reuocant in consuetudinẽ pristinam: teq; ꝙ in eo permanseris sapientiorẽ q̃ me dicunt fuisse, Quamobrem quando placatis his vtor: videor sperare debere si te viderim: & ea quæ premant & ea quæ impendeant me facile transiturum, Quamobrem siue in Tusculano: siue in Cumano adire te placebit: siue quod minime velim Rome: dummodo simul sim⁹, perficiam profecto: vt id vtriq; nostrũ commodissimum esse videatur. Vale.

¶ M, T, C, Varroni, S, D,

¶ Probat diem aduentus Varronis ad se. .5.

m Ihi vero ad no. bene maturũ videt̃ fore: neq; solum propter reipu. sed etiam ꝓpter anni tp̃s: quare diẽ istũ ꝓbo Itaq; eũdẽ ipse sequar cõsilij nostri: nisi eos quidẽ qui id secuti nõ sunt peniteret: nobis penitendũ putarẽ. Secuti em̃ sumus non spem: sed officiũ: reliquimus aũt non offitiũ: sed desperationem, Itaq; verecundiores fuimus q̃ qui se domo non commouerunt, Saniores quã qui amissis opibus

domum non reuerterunt, Sed nihil minus fero q̃ seueritatem otiosorum: & quoquo modo res se haberent: magis illos vereor, qui in bello occiderint q̃ hos curo quibus non satisfacimus quia viuimus, Mihi spatiũ si fuerit in Tusculanũ ante nonas veniendi istic te videbo, Si minus ꝓsequar in Cumanum: & ante certiorem te faciam vt lauatio parara sit, Vale.

¶ M, T, C, Dolobelle suo, S, D,

¶ Dolobelle aduentũ ad se desiderat ad leuãdũ merorẽ. .11,

v El meo ipsius interitu: mallem meas litteras desiderares q̃ eo casu quo sum grauissime afflictus quẽ ferrem certe moderatius si te haberẽ. Nã & oratio tua prudẽs & amor erga me singular] multũ leuaret: sed quãdo breui tp̃e: vt opinio nostra est: te sũ visurus: ita me affectũ offendes vt multũ a te possim iuuari, nõ ꝙ ita sim fract⁹ vt aut hoĩem me esse oblitus sim: aut fortunæ succumbendũ putẽ, Sed tñ hilaritas illa nostra & suauitas: quę te præter cęteros delectabat: erepta mihi omnis est, Firmitatẽ tñ & cõstãtiã si modo fuit aliqñ in nobis eãdẽ cognosces quã reliquisti, Quid scribis prælia te mea causa sustinere: non tam id laboro vt si quid mihi obtrectent a te refutent̃: q̃ ĩtelligi cupio ꝙ certe intelligit̃ me a te amari. quod vt facias te etiam atq; etiam rogo, ignoscasq; breuitati mearũ litterarũ, Nam & celeriter vna futuros nos arbitror: & nondũ sum satis confirmatus ad scribendum. Vale.

¶ M, T, C, Dolobelle, S, D,

¶ Gratulat̃ Dolobelle de aeris salubritate eiq; or̃onẽ mittit. 12.

g Ratulor Baijs nr̃is siquidẽ vt scribis salubres repente facte sunt: nisi forte te amant & nihil assentantur & tamdiu dũ tu abes sunt oblite sui, Qd' q̃dẽ si ita est mĩme miror, Celũ etiã & terras vim suam si tibi ita cõueuiat dimittere, Oratiũculã ꝓ Deiotaro quã reqrebas habebã mecũ qd' nõ putarã, Itaq; eã tibi misi quã velim sic legas: vt cãꝫ tenuẽ & inopẽ nec scriptiõe magnop̃e dignã, Sed ego hospiti veteri: & amico munusculũ mittere volui Leuidense crasso filo cuiusmodi ipsius solent esse munera: tu velim animo sapienti fortiq; sis vt tua moderatio & grauitas aliorum infamet iniuriã Vale,

¶ M, T, C, L, Papirio Peto, S, D,

¶ Iocatur in Petum, .16.

t Amen a malitia nõ discedis tenuiculo apparatu significas Balbum fuisse contentũ, Hoc videris dicere cum reges tã sint cõtinentes mlto magis ꝯsularis esse oportere, Nescis me ab illo oĩa expiscatũ: recta em̃ a porta domũ meã venisse: neq; hoc admiror: ꝙ nõ ad tuã potius: sed illud ꝙ nec ad suam, Ego aũt tribus primis verbis quid noster Petus? at ille adiurans nusq̃ se vnq̃ libentius Hoc si verbis assecutus es: aures ad te afferam non minus elegantes, Sin autẽ obsonio: peto a te ne pluris eẽ Balbos q̃ disertos putes, Me quotidie aliud ex alio impedit, Sed si me expediero vt in ista loca venire possim, nõ cõmittã, vt te a me sero certiorẽ factũ putes Vale,

¶ M, T, C, Peto, S, D,

¶ Iocatur cum eodem, .23.

Eri veni in Cumanũ: eras ad te fortaſſe. Sed cũ cer
h tum ſciam: faciam te pauloante certiorem, Et ſi, M,
Ceparius cum mihi in ſylua Gallinaria obuiam ve
niſſet: queſiuiſſemq; quid ageres: dixit te ĩ lecto eſſe: q; expedi-
bus laborares tuli, ſ. moleſte vt debui: ſed tamẽ cõſtituí ad te ve
nire: vt & te víſerem & cenarem etiam. Non enim arbitror te
cocũ etiam Atticum habere, Expecta igitur hoſpitem: tum mi
nime edacem: tum inimicum cenis ſumptuoſis. Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epiſtola-
rum familiarium Líber Decimus.

¶ M, T, C, Planco, S, D,

¶ Accuſatus negligẽtiæ excuſat ſe polliceꝰ opam ſuã. .2.
Eum ſtudiũ honori tuo nõ defuiſſet pro neceſſitu-
m dine noſtra: ſi aut tuto in ſenatũ: aut honeſte venire
potuiſſem, Sed nec ſine periculo quiſq; libere de re
pub. ſentiens, verſari poteſt in ſumma impunitate gladioꝝ: nec
noſtre dignitatis videꝰ eſſe: ibi ſentẽtiã de repu. dicere: vbi me
& relius & ꝓprius audiãt armati q; ſenatores, Quapropter in
p[illegible]atis rebus nullum neq; offitiũ neq; ſtudiũ meũ deſiderabis
nec in publicis quidem, ſi quid erit in quo me intereſſe neceſſe
ſit nũq; deero: nec cũ periculo quidẽ meo dignitati tue, In his re
bus quæ nihilominus vt ego abſim confici poſſum: peto a te vt
me rationẽ habeꝰe velis & ſalutis & dignitatis mee. Vale.

¶ M, T, C, Peto, S, D,

¶ Laudans Plancũ hortatur vt patrie ſubueniat. .10.
T ſi ſatis ex Furnio noſtro cognouerã quæ tua vo
e luntas qd' cõſiliũ de repu. eſſet: tñ tuis lectis litteris
liq;dius de toto ſenſu tuo iudicaui, Quãobrẽ q; q;
in vno prælio oñis fortuna reipu. diſceptat: qd' q;dẽ quũ hæc le
geres: iam decretũ arbitrabar fore, tñ ipſa fama quæ de tua volũ
tate ꝓcrebuit magnã es laudẽ cõſecutus, Itaq; ſi cõſulẽ ro. habu
iſſemus, declaratũ eſſet a ſenatu cũ tuis magnis honoribꝰ q; gra-
tus eſſet conatus & apparatus tuus, Cuius rei non modo nõ pre
teríjt tempus: ſed ne maturum quidem etiam nũc meo quidem
iudicio fuit, Is em̃ denic; honos mihi videri ſolet: qui nõ ꝓpter
ſpem futuri beneficij ſed ꝓpter magna merita claris viris afferꝰ
& daꝰ. Quare ſit mõ aliqua reſpu, in qua honos elucere poſſit,
omnibus (mihi crede) ampliſſimis honoribus abundabis. Is ãt
qui vere appellari poteſt honos nõ inuitamentũ ad tempus: ſed
perpetue virtutis eſt præmiũ. Quamobrem mi Plance incum
be toto pectore ad laudem, ſubueni patrię, opitulare college:
omniũ gentiũ conſenſum & incredebilẽ conſpirationẽ adiuꝛa,
Me tuorũ conſiliorũ adiutorẽ: dignitatis fautorem omnibus in
rebus tibi amiciſſimũ fideliſſimũq; cognoſces, ad eas em̃ cauſas
quibus inter nos amore ſumus offitijs vetuſtate coniuncti pa-
triæ caritas acceſſit: eaq; effecit: vt tuam vitam anteferrem mee,
Quarto calendas Aprílis.

¶ M, T, C, Planco, S, D,

¶ Hortatur eundem vt in reipub. curam incumbat. .14.

Ratã famã biduo ante victoriã de ſubſidio tuo: de
g ſtudio: de celeritate: de copijs atq; etiam hoſtibus
fuſis ſpes omnis in te eſt, fugiſſe em̃ prelio Muti-
nenſi dicunt notiſſimi latronũ duces, Eſt aũt nõ minus gratũ ex
trema delere q̃ prima depellere, Equidẽ expectabã iam tuas lit
teras, idq; cũ multis, ſperabãq; etiã Lepidũ tẽporibus admonitũ
tecũ & reipub, ſatis eſſe facturũ, In illã igit curã incũbe mi Plãce
vt ne qua ſcintilla teterrimi belli relinquat, quod ſi erit factũ: &
rempub, diuino beneficio affeceris, & ipſe eternã gloriam conſe
quere, Datum. iiij. idus Maij,

M, T, C, Planco, S, D,

¶ Senatui q̃ grate fuerint Plance litere ait, .16.

Ihil poſt hoim memoriã glorioſius: nihil gratius ne
n tpe quidem ipſo oportunius accidere vidi: q̃ tuas
Plance literas, Reddite ſũt em̃ frequẽti ſenatu Cor
nuto: cũ is frigidas ſane & incõſtantes recitaſſet litteras Lepidi:
ſub eas ſtatim recitate ſunt tue nõ ſine magnis quidẽ clamoribus
Cũ rebus em̃ ipſis eſſent & ſtudijs bñficijſq; in rẽpub, gratiſſi-
me: tũ erãt grauiſſimis verbis ac ſentẽtijs plene: flagitare ſenat⁹
inſtituit Cornutũ vt referret ſtatim de tuis litteris, ille ſe cõſidera-
re ait velle: cũ ei magnũ cõuitiũ fieret a cũcto ſenatu quiq; tribu
niplebis retulerũt, Seruilius rogatus rem diſtulit, Ego eam ſen-
tentiam dixi cui ſunt aſſenſi ad vnum, Ea que fuerit, ex ſenatuſ
conſulto cognoſces, Tu quanq; conſilio non eges vel abundas
potius tñ hoc animo eſſe debes vt nihil huc reijcias: neue in reb⁹
tã ſubitis tãq; anguſtis a ſenatu cõſiliũ petendũ putes, Ipſe tibi
ſis ſenatus: quocunq; te ratio reipu. ducet: ſequere, Cures vt añ
factũ aliqd a te egregiũ audiamus q̃ futurũ ſputaremus, Illud
tibi promitto quicquid a te erit factũ: id ſenatũ non modo vt fi-
deliter ſed etiam vt ſapienter factum comprobaturum,

¶ M, T, C, Planco. S, D,

¶ Hortatur Plancum vt bellum exterminet. .16.

Vanq; gratiarũ actionẽ a te nõ deſiderabã: cum te
q re ipſa atq; animo ſcirẽ eẽ gratiſſimũ: tñ (fatẽdũ eſt
em̃) fuit mihi preiucũda. Sic em̃ vidi quaſi ea quæ
oculis cernũt me a te amari, Dices, quid antea? Semp quidẽ: ſed
nunq; illuſtrius, litteræ tue mirabiliter grate ſunt ſenatui, cũ re-
bus ipſis que erant gratiſſime: & maxime fortiſſimi animi ſum-
miq; conſilij, tum etiã grauitate ſentẽtiarũ atq; verbor. Sed mi
Plance incũbe vt belli extrema pficias, in hoc erit ſumma & gra
tia & gloria, Cupio oĩa reipu. cauſa: ſed me hercule in ea con-
ſeruanda iam defatigat⁹, nõ multo plus faueo patrie q̃ tue glo
rie: cuius maximã facultatẽ tibi dij ĩmortales (vt ſpero) dedere
q̃ complectere obſecro, Qui enim Antonium oppreſſerit: is
hoc teterrimum bellum periculoſiſſimumq; confœcerit,

¶ M, T, C, Cn, Planco pretori deſignato, S, D,

¶ Quãta ciuitati ſpes ĩ Plãco poſita ſit, Itẽ de re agraria. .zz.

N te & in collega oĩs ſpes eſt dijs approbãtib⁹. Cõ
i cordia veſtra que ſenatui declarata ẽ litteris veſtris,
mirifice & ſenat⁹ et cũcta ciuitas delectata ẽ Qd ad

me scripseras de re agraria: si consulq; senatus esset: vt quisq; de te honorificentissimam sententiam dixisset: eam secutus essem, qui certe ego fuissem, Sed propter tarditatem sententiarũ moramq; rerum cum ea quæ consulebantur ad exitum non peruenirent: commodissimũ mihi Plancoq; fratri visum est vti eo: quod ne nostro arbitratu componeretur: quis fuerit impedimento: arbitror te ex Planci litteris cognouisse, Sed siue in senatusconsulto: siue in cæteris rebus desideras aliquid, sic tibi persuade tantam esse apud omnes bonos tui caritatem: vt nullum genus amplissimæ dignitatis excogitari possit: quod tibi non paratum sit: litteras tuas vehementer expecto: & quidem tales quales maxime opto Vale.

¶ M, T, C, Lepido, S, D,

¶ Accusans Lepidum ingratitudinis in Senatum: suadet ne cũ Antonio concilietur. .27.

Vod mihi pro mea sũma erga te beniuolentia magq; ne cure est: vt q̃ amplissima dignitate sis molestetuli: senatui gratias nõ egisse, cum esses ab eo ordine ornatus summis honoribꝰ, pacis inter ciues cõciliandæ te cupidum esse letor, Pacem eam si a seruitute seiungis: consules & reipub. & dignitati tue, Sin ista pax perditum hominem in possessionem impotentissimi dominatus est restituta: hoc animo sceto omnes sanos: vt mortẽ seruituti anteponant, Itaq; sapientius meo quidẽ iuditio facies: si te in istam pacificationẽ nõ interpones quæ neq; Senatui neq; poplo neq; cuiq; bono ꝓbat, Sꝫ hæc audies ex alijs: aut certior fies litteris, Tu pro tua prudentia qd optimum factu sit videbis. Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium. ¶ LIBER VNDECIMVS.

M, T, C, D, Bruto Impera. consuli designato, S, D,

¶ Promittit se bruti laudibus defuturum numq̃. .6.

Vpus noster cũ Romã sexto die Mutina venisset postridie me mane cõuenit: tuaq; mihi mãdata diligentissime axposuit: & lras reddidit. Qꝫ mihi tuã dignitatẽ cõmẽdas: eodẽ tpe existimo te mihi meã dignitatẽ cõmedare quã me hercle nõ habeo tua cariorẽ. Quare mihi gratissimũ facies si exploratũ habebis tuis laudibꝰ nullo loco: nec cõsiliũ: nec studiũ meũ defuturum: cum tribuniplebis edixissent Senatus adesset ad. xiiij. calẽ. Ianua. haberentq; in animo de præsidio consulũ designatorũ referre: quãq̃ statuerã in senatum ante calen. Ianua. non venire: tñ cũ eo die ipso edictũ tuũ ꝓpositũ esset nephas esse duxi: aut ita haberi senatũ: vt de tuis diuinis in rempu. meritis sileret: qd' factũ esset nisi ego venissem: aut etiã si quid honorifice de te diceret me nõ adesse. Itaq; in senatũ veni mane: quod cum esset animaduersum frequentissimi senatores conuenerunt, quæ de te in senatu egerim: quæ in contione maxima dixerim: aliorum te litteris malo cognoscere. Illud tibi persuadeas velim: me omnia quæ ad tuam dignitatem augendam pertinebunt: quæ est per se amplissima: summo semp studio suscepturũ & defensurũ: quod quãq̃ intelligo me cum multis esse facturũ: tamẽ appetam huius rei principatum.

¶ M, T, C, Bruto imperatori cõsuli designato, S, D,

¶ Qꝫ charus sit Brutus Po, Ro. 9.

O tẽpore Polla tua miſit ad me: vt ad te ſi qd vellẽ
e darem litterarũ: cũ quid ſcriberem nõ habebã Oĩa
eñ erãt ſuſpenſa ꝓpter expectationẽ legatorũ: qui
quid egiſſent, nihil dũ nũciabaẽ. Hæc tñ ſcribẽda exiſtimaui pri
mum ſenatũ populũq; romanũ de te laborare non ſolum ſalutis
ſue cauſa: ſed etiam dignitatis tue, Admirabilis eſt enim quædã
tui nominis caritas amorq; in te ſingularis omniũ ciuiũ, Ita eñ
ſperant atq; cõfidunt: vt antea rege: ſic hoc tempore regno te rẽ
publi. liberaturum. Rome delectus habeẽ in totaq; Italia: ſi hic
delectus appellandus eſt: cum vltro ſe offerunt omnes, Tantus
ardor animos hominũ occupauit deſiderio libertaꝫ odioq; diu
tine ſeruitutis, De reliquis rebus a te iam expectare litteras de
bemus, q̃d ipſe agas: quid noſter Hirtius: quid Cæſar meus: q̃s
ſpero breui tempore ſocietate victorie tecum copulatos fore.
Reliquum eſt: vt de me id ſcribam: quod te ex tuorũ litteris &
ſpero & malo cognoſcere: me neq; deeſſe vlla in re neq; vnq;
defuturum dignitati tue. Vale.

M, T, C, Decio Bruto, S, D,

¶ Oſtendit ſenatum de Bruti Plancíq; concordia
vehementer gaudere. .15.

T ſi mihi tue littere iucundiſſime ſunt: tñ iucundius
e fuit quod ĩ ſumma occupatione tua Plãco college
mãdaſti: vt te mihi ꝑ litteras excuſaret; qd' fecit ille
diligẽter, mihi ãt nihil amabiliꝰ offitio tuo et diligẽtia, Cõiũctio
tua cũ collega tuo cõcordiaq; veſtra: quæ litteris omnibꝰ decla
rata eſt, ſenatui poplꝰq; Ro. gratiſſima accidit, Quod ſupereſt
perge mi Brute & iam non cum alijs: ſed tecum ipſe certa Plu
ra ſcribere non debeo preſertim ad te quo magiſtro breuitatis
vti cogito, Litteras tuas vehementer expecto: & quidem tales
quales mexime opto. Vale.

¶ M, T, C, Decio Bruto conſuli deſignato, S, D,
¶ Vt Lamiam Brutus adiuuet. .17.

Amia vero omniũ familiariſſime vtor, Magna eiꝰ
I in me non dico officia: ſed merita eaq; ſunt populo
Romano notiſſima. Is magnificentiſſimo munere
edilitatis perfunctus petit præturam, Omneſq; intelligunt nec
dignitatem ei deeſſe: nec gratiam, Sed is ambitus extare vide
tur vt ego omnia pertimeſcam: totamq; petitionem Lamie mi
hi ſuſtinendam putem, In ea re quantũ me poſſes adiuuare facl
le perſpicio: nec vero quãtũ mea cauſa velis dubito. Velim igi
tur mi Brute tibi ꝑſuadeas: nihil me maiore a te ſtudio petere:
nihil te mihi gratius facere poſſe q̃ ſi omnibus tuis opibus: om
ni ſtudio Lamiam in petitione iuueris: qd' vt facias vehementer
rogo. Vale.

¶ M, T, C, Decio Bruto, S, D,
¶ Vt Appium Brutus tueatur, .22.

Vm Appio Claudio, C, F, ſumma mihi neceſſitu
c do eſt: multis eius offitijs & meis mutuis conſtitu
ta. Peto a te maiorẽ in modũ vel hũanitatis tue vel
mea cauſa: vt eum autoritate tua: quæ plurimũ valet: cõſeruatũ
velis. Volo te cum fortiſſimus vir cognitus ſis etiam clemẽtiſſi
mũ exiſtimari Magno tibi erit ornamẽto nobiliſſimũ adoleſcẽ

tem beneficio tuo esse saluum: cuius quidem causa hoc melior debet esse: q̄ pietate adductus propter patris restitutionem me cum Antonio coniunxit. Quare & si minus veram causam habebis: tamen vel probabilem aliquam poteris inducere, Nutus tuus potest hominē summo loco natum: summo ingenio: summa virtute: officiosissimum præterea & gratissimū incolumem in ciuitate retinere, Quod vt facias ita a te peto: vt maiore studio magisue ex animo petere non possim.

¶ M, T, C, Decio Bruto, S, D,

¶ Hortatur Brutum vt pro repu. agat diligentissime. .25.

Xpectanti mihi tuas quotidie literas: Lup⁹ noster subito denuntiauit: vt ad te scriberem si quid vellem, Ego autem & si quid scriberē non habebam: acta enim ad te mitti sciebam: inanem autem sermonē litterarū tibi iucundum esse audiebam, breuitatem secutus sum te magistro, Scito igitur in te & in collega spem omnem esse, De Bruto autem nihil adhuc certi: quem ego: quemadmodū præcipis: priuatis litteris ad bellum commune vocare nō desino: qui vtinam iam adesset, Intestinum vrbis malum quod est non medio cre minus timeremus, Sed quid ago: non imitor Laconismon tuum altera iam Pagella procedit. Vince & vale. xiij. calendas Quintilis.

¶ M, T, C, Oppio, S, D,

¶ Laudat Appij in re sua consilium. .29.

Vbitanti mihi (qd' scit Atticus noster) de hoc toto consilio profectionis quod in vtramq; partem in mentē multa veniebant: magnum pōdus accessit ad tollendam dubitationem: iuditium & consilium tuum, Nam & scripsisti aperte quid tibi videretur. & Atticus ad me sermonem tuum pertulit, Semper iudicaui in te & in capiēdo consilio prudentiam summam esse & in dando fidem, Maximeq; sum expertus cū initio ciuilis belli per litteras te consuluissem, quid mihi faciendū esse censeres: eundū, ne ad Pompeiū: an manendū in Italia. Suasisti vt consulerem dignitati mee: ex quo quid sentires intellexi, Et sum admiratus fidem tuam: & in cōsilio dādo religionē: qd' cū aliud malle amicissimū tuum putares: antiquius tibi offitiū meū q̄ illius voluntas fuit, Equidem & ante hoc tempus te dilexi: & semper me a te diligi sensi: & cū abessem: & in magnis periculis essem & me absentē: & meos presētes a te cultos & defēsos esse memini, Et post meū reditū q̄ familiariter mecū vixerī: quęque ego de te & senserim & predicarī omēs qui solent hæc animaduertere: testes habemus, Grauissimū vero iuditium de mea fide & cōstantia fecisti: cū post mortē Cæsaris totum te ad amicitiā meā contulisti, Quod tuū iuditiū nisi mea summa beniuolentia erga te oīmibusq; meritis cōprobaro: ipse me hominem nō putabo, Tu mi Oppi cōseruabis amorem tuū (& si amore magis hoc quidem scribo q̄ quo te admonendū putem) meaq; omnia tuebere: que tibi ne incognita essent, Attico mādaui. A me aūt cum paululum otij nacti erimus: vberiores litteras expectato, Da operam vt valeas: hoc mihi gratius facere nihil potes,

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium. Liber Duodecimus.

¶ M,T,C, Cassio,S, D,

¶ Dolet Antoniũ nõ interfectũ quo die Cæsar interempt⁹ est, Itẽ quales sint sniæ singulorũ in ciuilib⁹ dissensionibus. .4.

Vellem idibus Martijs me ad cœnam inuitasses: reliquiarũ nihil fuisset. nũc me reliquiæ vestre exercẽt & quidẽ preter cæteros me q̃q̃ egregios ꝓsules habem⁹ sed turpissimos cõsulares; senatũ fortẽ; sed ĩ infimo quẽq̃ honore fortissimũ, poplõ vero nihil forti⁹: nihil melius Italiaq̃ vniuersa, Nihil aũt fœdius Philippo & Pisone legato: nihil flagitiosius: qui cũ essent missi vt Antonio ex senatus sententia certas res nuntiarẽt cum ille earum rerum nulli paruisset, vltro ab illo ad nos intolerabilia postulata retulerũt, Itaq̃ ad nos cõcurrit factiq̃ iam in re salutari populares sumus. Sed tu quid ageres quid acturus: vbi denicq̃ esses nesciebam, fama nunciabat te esse in Syria: auctor erat nemo, De Bruto quo propius est: eo firmiora videnť esse quæ nunciant, Dolobella valde vituperať ab hominibus non insulsis q̃ tibi iam cito succederet cum tu vix dum triginta dies in Syria fuisses, Itaq̃ constabat, eum recipi in Syriã nõ oportere. Summa laus & tua & Bruti est: q̃ exercitũ præter spem existimaui comparasse, Scriberem plura si rem causamq̃ nossem, Nunc quæ scribo: scribo ex opinione hominum atq̃ fama, Tuas litteras auide expecto. Vale.

¶ M,T,C,Cassio,S,D,

¶ Cassio Tidium Strabonem commendat. .6.

Vi status rerũ fuerit: tum cũ has litteras dedi: scire q poteris, Cn, Tidio Strabone viro bono: & optime de repub. sentiente, Nã quid dicã cupidissimo tui: qui domo & fortunis relictis ad te potissimũ ꝓfect⁹ est, Itaq̃ eũ ne tibi cõmẽdo quidẽ: aduentus ipsius ad te satis eũ cõmendabit, Tu velim sic existimes tibiq̃ ꝑsuadeas oñe profugiũ bonorum in te & in Bruto esse positum, Si (quod nolim) aduersi q̃d euenerit, res cũ hæc scribebam erat in extremũ deducta discrimen, Brutus enim Mutine vix iam sustinebat, qui si conseruatus erit vicimus, Sin (quod dij omen auertãt) oppressus ibi erit: omnis hominum cursus est ad vos, proinde fac tantum animũ habeas: tantũq̃ apparatum quantũ opus est ad vniuersam rem publicam recuperandam, Vale,

¶ M,T,C, Crasso,S,D,

¶ Breuiter commemorat quæ ꝑ Cassio egerit. .7.

Vanto studio dignitatẽ tuã & in senatu & ad popu q lum defẽderim: ex tuis te malo q̃ ex me cognoscere, Quę mea sẽtẽtia ĩ senatu facile valuisset: nisi Pãsa vehemẽť obstitisset, Ea snia dicta ꝑduct⁹ sũ in contionẽ a tribunoplebis, M, Seruilio, dixi de te que potui tanta contentione quantũ forũ est tanto clamore consensuq̃ populi: vt nihil vnq̃ simile viderim, Id velim mihi ignoscas: quod inuita socru tua fecerim, Mulier timida verebatur: ne Panse animus offenderetur, In contione quidem Pansa dixit: matrem quoq̃ tuam

& frem illã a me ſententiã noluiſſe dici. Sed me hæc nõ mouebant Alia malebam: fauebam & reipub. cui ſemper faui & dignitati ac glorie tue, Quod aũt & in ſenatu pluribus verbis diſſerui: & dixi in concione, in eo velim fidem meã liberes, promiſi em & prope cõfirmaui: te non expectaſſe: nec expectaturũ eſſe decreta noſtra, ſed teipſum tuo more rempub. defenſurum. Et quanq̃ nihil dum audieram⁹: nec vbi eſſes: nec quas copias haberes: tamen ſic ſtatuebã, omnes quæ in iſtis partib⁹ eſſent opes copiaſq̃ tuas eſſe, per teq̃ Aſiã prouintiã confidebam iam reipu. recuperatã, Tu fac in augenda gloria teipſum vincas. Vale,

M, T, C, Caſſio, S, D,

¶ Lepidi cũ Antonio coniunctionem Po. Ro. damno eſſe ait: ſpẽq̃ poſitam in Burto & Caſſio. .8.

f Celus affinis tui Lepidi: ſummamq̃ leuitatẽ & inconſtãtiã ex actis: quæ ad te mitti certo ſcio; cognoſcere te arbitror, Itaq̃ nos cõfecto bello: vt arbitramur: renouatũ bellũ gerimus: ſpemq̃ omnem in decio Bruto, & Planco habemus, Si verum quæris in te & in meo Bruto nõ ſolũ ad preſens perfugiũ: ſi (quod nolim) aduerſi quid acciderit: ſed etiã ad cõfirmationẽ perpetue libertatis, Nos hic de Dolobella audiebamus quæ vellemus: ſed certos auctores nõ habebam⁹ Te quidẽ magnum hominẽ & preſenti iuditio & reliqui temporis expectatione ſcito eſſe. Hoc tibi propoſito fac vt ad ſumma contendas, nihil eſt tantũ qd nõ pupulus Roman⁹ a te perfici atq̃ obtineri poſſe iudicet, Vale,

¶ M, T, C, Caſſio, S, D,

¶ Oſtendit aduentũ Caſſij plurimũ reipub. profuturũ. .9.

b Reuitas tuarũ litterarũ me quoq̃ breuiorẽ in ſcribendo facit: & vere vt dicã nõ ſatis occurrit q̃d ſcribã Noſtras em res ĩ actis p̃ferri ad te certe ſcio: tuas ãt ignoram⁹, Tanq̃ em clauſa ſit aſia: ſic nihil p̃fert ad nos p̃ter rumores de oppreſſo Dolobella: ſatis illos quidẽ cõſtantes ſed adhuc ſine auctore, Nos cõfectũ bellũ cũ putaremus, repente a Lepido tuo in ſummam ſollicitudinẽ adducti ſumus, Itaq̃ perſuade tibi maximam reipub. ſpem in te & in tuis copijs eſſe, Firmos omnino exercitus habemus/ſed tamen vt omnia (vt ſpero) proſpere procedant: multũ intereſt te viuere, Exigua eſt em ſpes reipub. Nã nullam nõ libet dicere, ſed quecunq̃ eſt, ea deſpondetur anno conſulatus tui, Vale.

¶ M, T, C, Cornificio, S, D,

¶ Cornificio Syrie prefecturã fœliciter euenire cupit. .10.

l Ibentiſſime legi tuas litteras: in quibus iucũdiſſimũ mihi fuit q̃ cognoui meas tibi redditas eſſe Nõ em dubitabã quin eas libenter lecturus eſſes, verebar ne redderent, Bellũ qd eſt in Syria: Syriamq̃ prouintiã tibi tributã eſſe a Cæſare ex tuis litteris cognoui: eandẽ rem tibi volo bene & fœliciter euenire. Quod ita fore p̃fido, fret⁹ & induſtria & prudẽtia tua, Sed de Parthici belli ſuſpitione qd ſcribis: ſane me cõmouit, Quantũ copiarũ haberes cũ ipſe cõiectura conſequi poteram: tum ex tuis litteris cognoui, Itaq̃ opto ne ſe illa

gens moueat: hoc tpe dū a te legiones he producāt quas audio dici, Q; si pares copias ad cōfligendū nō habebis: non te fugiet vti cōsilio M. Bibuli: qui se opido munitissimo & copiosissimo tamdiu tenuit: q̄dui in prouintia Parthi fuerunt Sed hoc melio ex re & ex tempore constitues, Mihi quidē vsq; cure erit quid agas: dum quicquid egeris sciero, Litteras nūq; ad te habui cui darem quin dederim, a te vt idem fatias peto: imprimisq; ita vt ad tuos scribas, vt me tuum sciant esse.

¶ M, T, C, Cornificio, S, D,

¶ Vt Anitio Cornificio adsit. .xxi.

Aius Anitius familiaris meus vir omnibus rebus ornatus: negotiorū suorū cā legatus in Aphricā le
c giōe libera, Eum velim: rebo oībus adiuues: operamq; des vt q̄ comodissime sua negotia cōficiat, ī primisq; qđ ei charissimū est dignitatem eius tibi cōmēdo, Idq; a te peto qđ ipse in prouintia facere sum solitus nō rogatus vt oībus senatoribus lictores darem: qđ idem acceperā & id cognouerā a summis viris factitatū, Hoc igit mi Cornifice faties: cæterisq; rebus oībus eio dignitatiq; rei: si me amas: consules id erit mihi gratissimum, Da operam vt valeas,

¶ M, T, C, Cornificio, S, D,

¶ Dicit se factū certiorē de ꝓditōe ꝓuincie Cornificij. .xxii.

Mnē cōditioné imperij tui: statūq; ꝓuincię mihi de
o monstrauit Tratorius, O multa intolerabilia locis omnibus, Sed quo tua maior dignitas eo quæ tibi acciderūt minus ferēda, Neq; em que tu propter magnitudinē animi & ingenij moderate fers a te non vlciscenda sunt etiam si tion sint dolenda: sed hæc posterius Vale.

¶ M, T, C, Cornificio, S, D,

¶ Commendatitia. .xxvii.

Extus Aufidius & obseruātia qua me colit accedit
f ad proximos & splēdore equitis Romani nemini cedit. Est aūt ita tēperatis moderatisq; moribus vt sūma seueritas sūma cū hūanitate iūgat: cuio tibi negotia quæ sunt iu Aphrica ita cōmendo: vt maiore studio magisue ex aio commēdare non possim, pergratum mihi feceris: si dederis operam vt is intelligat meas apud te litteras maximum pondus habuisse. Hoc te vehementer mi Cornifice rogo Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum familiarium. Liber Decimus Tertius.

¶ M, T, C, Memmio, S, D,

¶ Vt Caio habitationem Memmius concedat. .ii.

Aio Auiano Euandro qui habitat in tuo sacrario et
c ipso multum vtor & patrono eio Marco Aemilio familiarissime, Peto igit a te maiorē in modū quod sine tua molestia fiat: vt ei de habitatione accommodes, Nam propter opera instituta multa multorum: subitum est ei remigrare calendis quītilibus, Impedior verecūdia ne te pluribo ver bis rogem, Neq; tamen dubito quin si tua nihil aut non multum interfit: eo sis animo: quo ego essem si quid tu me rogares: mihi certe gratissimum fœceris. Vale.

M, T, C, Memmio, S, D,

¶ Vt Fusium Memmius bene tractet. .iii.

Vlum Fusium vnum ex meis intimis obseruatissi-
a mum studiosissimũq; nostri eruditũ hominem &
summa humanitate tuaq; amicitia dignissimum ve
lim ita tractes: vt mihi coram recepisti: tam mihi gratũ id erit q̃p
qd' gratissimum, Ipsum preterea summo offitio & summa ob-
seruantia tibi in perpetuum deuinxeris Vale.

¶ M, T, C, Bruto, S, D,

¶ Bruto Suffidium diligentius commendat. .12.

Lia epistola cõiter commẽdaui tibi Legatos Arpi
a natũ vt potui diligentissime ac separatim Quintũ
Suffidium quo cum mihi oẽs necessitudnes sunt
diligentius cõmẽdo; nõ vt aliquid de illa cõmẽdatiõe cõminuã
sed vt ad hãc addã Nã & peregrinus est, M, Cesq; mei maxie &
familiaris & necessariq & fuit in Cilicia mecũ tribun⁹ militũ; q̃ in
mũere ita se tractauit: vt accepisse ab eo bñficiũ viderer nõ de-
disse, Est prẽterea qd' apud te valet plurimũ a nostris studijs nõ
abhorrens, Quare velim eũ q̃p liberalissime cõplectare operãq;
des, vt in ea legatiõe quã suscepit suũ contra cõmodũ secut⁹ au-
ctoritatẽ meã q̃p maxime eius excellat industria, Vult em̃ id qd'
optimo cuiq; natura tributũ est q̃p maximã laudẽ tum a nobis
qui eũ impulim⁹: tum a municipio cõsequi, quod ei cõtinget si
hac mea cõmendatione tuũ erga se studiũ erit consecutus vale.

¶ M, T, C, Bruto, S, D,

¶ Laudans Castronium commendat eum Bruto. .13.

Veius Castronius Petus longe prĩceps Municipij
l Lucensis; est honestus; grauis; plenus offitij; bon⁹
plane vir & tũ virtutibus tum etiam fortuna: si quid hoc ad rem
pertinet ornatus; meus aũt est familiarissimus Sic prorsus vt no
stri ordinis obseruet neminem diligentius, Quare vt & meum
amicũ & tua dignũ amicitia tibi cõmendo: cui quibuscũq; rebus
cõmendaueris tibi profecto iucũdũ: mihi certe erit gratũ Vale.

¶ M, T, C, Bruto, S, D,

¶ Vt Brutus Titionem in exigenda pecunia adiuuet. .14.

Vtio Titio Strabone equite Roãno imprimis ho-
l nesto & ornato familiarissime vtor, Oñia mihi eũ
eo intercedũt iura summe necessitudinis, huic in tua
puĩtia pecunia debet Publi⁹ Corneli⁹, Ea res a Volcatio; q Ro
me ius dicit reiecta ĩ Galliã ẽ, Peto a te hoc diligẽti⁹ q̃p si mea res
esset q̃ est honesti⁹ de amicorũ pecunia laborare q̃ de sua; vt ne-
gotiũ cõfitiẽdũ cures; ipe suscipias; transigas; operãq; des quoad
tibi equũ & rectũ videbit; vt q̃p cõmodissima cõditiõe libe; tus
Strabonis qui eius rei cã missus est negotiũ cõfitiat; ad nũmosq;
puẽiat, Id et mihi gratissimũ erit & tuipse, L, Titionẽ cognosces
amicitia tua dignissimum, Quod vt tibi cure sit, vt oĩa solẽt esse
quæ me velle scis te vehementer etiam atq; etiam rogo. Vale.

¶ M, T, C, Seruio, S, D,

¶ Laudans medicum commendat eum Seruio. .20.

Sclapone Patrensi medico vtor valde familiariter:
a eiusq; cũ consuetudo mihi iucunda fuit: tum etiam
ars quã sum expertus in valitudine meorũ. In qua
mihi tũ ipa sciẽtia: tũ etiã fidelitate bñuolẽtiaq; satisfecit. Hũc igit
tibi cõmendo & a te peto vt des operam vt intelligat diligenter

me scripsisse de se: meamq; commendationem vsui magno sibi fuisse, Erit id mihi vehementer gratum. Vale.

¶ M, T, C, Seruio Sulpitio, S, D,

¶ Commendatum commendat. .zz.

t Itũ Manliũ qui negotiat' Thespijs vehementer diligo, Nã & sp me coluit diligẽtissimeq; obseruauit et a studijs nostris nõ obhorret, Accedit eo q; Varro Murena magnopere eius causa vult oĩa: qui tamen existimauit: & si suis literis quibus tibi Manliũ cõmendabat valde cõsyderet tñ mea cõmẽdatiõe aliquid accessionis fore, Me quidẽ cũ Manlij familiaritas: tũ Varronis studiũ cõmouit: vt ad te q̃ accuratissime scriberem, Gratissimũ igit' mihi fœceris si huic commendationi mee tm tribueris: quãtũ cui tribuisti plurimũ Id ẽ: si Titum Manliũ q̃maxime quibuscunq; reb⁹ honeste ac ꝓ tua dignitate poteris iuueris atq; ornaueris, Ex ipsius præterea grauissimis & humanissimis moribus confirmo tibi eũ te quẽ soles fructum a bonorum virorum officijs expectare esse capturum.

¶ M, T, C, Seruio Sulpitio, S, D,

¶ Cossinium vt libertum Seruio commendat. .zz.

l Vtio Cossinio amico & Tribuli tuo valde familiariter vtor, Nam inter nosmetipsos vetus vsus intercedit, & Attic⁹ noster maiorẽ etiã mihi cũ Cossinio cõsuetudinẽ fecit, Itaq; tota Cossinij domus me diligit, Imprimisq; Libertus eius Lu. Cossinius Anchilaus hõ & patrono & patroni necessarijs: quo in numero ego sum ꝓbatissimus. Hunc tibi ita commendo vt si meus libertus esset: eodemq; si apud me loco esset quo & est apud patronũ suum maiore studio commẽdare nõ possem, Quare pergratũ mihi feceris si eum in amicitiã tuã recepis: atq; eũ qd' sine molestia tua fiat si qua in re op⁹ei fuerit iueris, id & mihi vehemẽter gratũ erit et postea tibi iucũdũ. hominẽ em̃ sũma probitate: hũanitate: obseruãtiaq; cognosces.

¶ M, T, C, Seruio, S, D,

¶ Laudans quendã gratitudinis cõmẽdat eũ Seruio. .zz.

h Agessaretus Larissæus magnis meis bñficijs ornatus in cõsulatu meo memor & grat⁹ fuit: meq; postea diligẽtissime coluit, eũ tibi magnope cõmendo vt & hospitẽ meũ & familiarẽ meũ: & gratũ hominẽ & virum bonũ & principẽ ciuitatis sue: & tua necessitudine dignissimum Pergratum mihi feceris si dederis operam vt hic intelligat hanc meã commandationẽ magnũ apud te pondus habuisse.

¶ M, T, C, Acilio proconsuli, S, D,

¶ Vt Manlio in consequenda hereditate Acilius adsit. .zz.

l Vtius Manlius est Sosis: is fuit Catinẽsis: sed ẽ vna cũ reliquis Neapolitanis ciuis Romanus factus de curioq; Neapoli, Erat em̃ ascriptus id municipium ante ciuitatẽ socijs & latinis datã, Eius frater Catine nuper mortu⁹ est: nullam omnino arbitramur de ea hereditate controuersiam eum habiturum. Est & hodie in bonis, Sed quando habet præterea negotia vetera in Sicilia sua & hãc hereditatẽ fraternã omnia eius tibi cõmẽdo, In primisq; ipsum virum optimũ mihiq; familiarissimũ: his studijs litterarũ doctrinaq; præditũ quibus ego maxime delector, Peto igitur abs te vt eum siue aderit

siue nõ venerit ĩ Siliciam ĩ meis intimis maxieq; necessarijs scias esse. Itaq; tractes vt intelligat meã commendationem sibi mag no adiumento fuisse. Vale.

¶ M, T, C, Acilio proconsu, S, D,

¶ Commendatio familiaris. .13.

c Aio Flauio honesto & ornato equite Ro, vtor val de familiariter. Fuit em̃ generi mei, C, Pisonis pne cessarijs: me diligẽtissime obseruat: & ipse & Luti⁹ Flauius frater ei⁹, Quapropter velim honoris mei causa quib⁹ reb⁹ honeste et ꝓ tua dignitate poteris q̃ honorificentissime & q̃ liberalissime Caiũ Flauiũ tractes, Id mihi sic erit gratũ vt gra tius esse nihil possit, Sed preterea tibi affirmo (neq; id ambitione adductus fatio: sed tum familiaritate & necessitudine: tum etiam veritate) te ex Caij Flauij offitio & obseruãtia: & preterea splẽ dore atq; inter suos gratia magnã voluptatẽ esse capturũ. Vale

¶ M, T, C, Acilio, S, D,

¶ Commendat quosdam hospites familiares. .32.

i N Alesina ciuitate tã lauta q̃ nobili cõiunctissimos habeo et hospitio & familiaritate, M, &, Clodium Archagatũ & Philonẽ: sed vereor, ne, quia cõplu res tibi p̃cipue cõmẽdo: exequare videar ambitiõe quadã cõmẽ dationes meas, q̃ q̃ a te quidẽ cumulate satisfit & mihi & meis oĩ bus, Sed velĩ sic existimes hãc familiã & hos mihi maxĩe esse cõ iunctos vetustate: offitijs: beniuolentia, Quãobrẽ peto a te ma iorẽ in modũ, vt his rebus ĩ omnib⁹ quantũ tua dignitas fidesq; patiet: cõmodes, id si feceris erit mihi vehementer gratũ. Vale.

¶ M, T, C, Acilio, S, D.

¶ Nasonis negotia commendat Acilio. .33.

g Neo Octacilio Nasone vtor familiarissime ita ꝓ sus vt illius ordinis nullo familiarius. Nam & hu manitate eius & probitate in consuetudine quoti diana magnopere delector: nihil iam opus est expectare te qui b⁹ eũ ỹbis tibi cõmẽdẽ: quo sic vtor vt scripsi, Habet is in ꝓ uintia tua negotia quæ procurant liberti Hilarius, Antigonus. Demõstratus quos tibi negotiaq; oĩa Nasonis nõ secus com mendo ac si mea essent. Gratissimum mihi feceris si intellexero hãc cõmẽdationẽ magnũ apud te pondus habuisse. Vale.

¶ M, T, C, Acilio, S, D,

¶ Lisonem Acilio maximopere commendat. .34.

a Vitum mihi hospiciũ est cũ Lysone Lysonis filio Libitoni: valdeq; ab eo obseruor: cognouiq; dig num & patre & auo, Est enim nobilissima familia, Quapropter cõmẽdo tibi maiorẽ in modũ rem domũq; eius, Magnopere a te peto cures vt is intelligat meã cõmendationẽ moximo sibi apud te & iumento & ornamento fuisse Vale.

¶ M, T, C, Acilio, S, D,

¶ Auianum familiaritatis iure commendat. .35.

c Aius Auianus Philoxenus antiqu⁹ est hospes me⁹ & preter hospitiũ valde etiã familiaris quẽ Cæsar meo beneficio in Nouocomẽseis retulit, Nomẽ ãt Auiani secut⁹ẽ ꝓ hoĩe nullo plus ẽ vsus q̃ flacco Auiano meo, quẽadmodũ te scire arbitror: familiarissimo, q̃ ego oĩa collegi

vt intelligeres non vulgarem esse commendationem hanc meã
Peto igitur abs te vt omnibus rebus: quod sine molestia tua fa-
cere possis ei commendes: habeasq; in nũero tuorũ: perficiasq;
vt intelligat has litteras meas magno sibi vsui fuisse, Erit id mihi
maiorem in modum gratum, Vale.

¶ M, T, C, Acilio, S, D,

¶ Demetrium vt ciuem Romanum cõmẽdat Acilio. .36.

Vm Demetrio Mega mihi vetustum hospitiũ est:
c familiaritas aũt tanta: quãta cũ Siculo nullo, Et Do
lobella rogatu meo ciuitatẽ a Cesare ipetrauit qua
in re ego iterfui, Itaq; nũc Pub. Corneli⁹ vocaẽ, Cunq; propter
quosdam sordidos homines qui Cesaris benefitia vendebant:
tabulam in qua nomina ciuitati donatorũ incisa essent: iussisset
reuelli, eidẽ Dolobelle me audiente Cesar dixit nihil esse q̃ de
Mega vereretur: beneficiũ suũ in eo manere, Hoc te scire volui
vt eum in ciuiũ romanorũ numero haberes, Ceteriq; in rebus
tibi eum ita cõmendo: vt maiore studio neminẽ cõmendarim,
Gratissimum mihi fœceris si eum ita tractaris: vt intelligat meã
commendationem magno sibi ornamento fuisse, Vale.

¶ M, T, C, Acilio, S, D,

¶ Vt Hippiam Acilius tueatur & adiuuet. .37.

Ippiã Philoxeni filiũ Calatinũ hospitem & necess-
h sarium meum tibi cõmendo maiorem in modum.
Eius bona quemadmodũ ad me delata res est, pu-
blice possidẽt alieno noie cõtra leges Calatinorũ. Id si ita est etiã
sine mea cõmẽdatõe ab eq̃tate tua res ipa ipetrare debz, vt ei sub

tibus ornatos meos perneceſſarios: tua amicitia digniſſimos ſi vlla mea apud te commẽdatio valuit: quia ſcio multas plurimũ valuiſſe, hęc vt valeat rogo: Q; ſi eos honorifice liberaliť cꝫ tractaris: & tibi gratiſſimos optimoſcꝫ adoleſcentes adiunxeris & mihi gratiſſimum feceris. Vale.

¶ M,T,C, Culeolo,S,D,

¶ Beneficiũ Culeoli in Luceiũ collatũ ſibi pgratũ fuiſſe ait. 41.

q Ve feciſti, L. Lucei cauſa: ſcire te plane volo, te hoĩ gratiſſimo cõmẽdaſſe: & tũ ipſi quæ feciſti pergrata ſunt: tũ Pompeius quotieſcũcꝫ me vidit (videt autẽ ſepiſſime) gratias tibi agit ſingulares, Addo etiam illud qđ tibi iucundiſſimũ eſſe certo ſcio: meipſum ex tua erga Luceium benignitate: maximaqꝫ voluptate affici, Quod ſupereſt cꝫcꝫ mihi non eſt dubiũ quin cum antea noſtra: nunc iam etiam tue conſtantie gratia manſurus ſis in eadem iſta liberalitate, Tamen abste vehementer etiam atcꝫ etiam peto: vt ea que initio oſtendiſti: deinde quæ feciſti: ad exitũ augeri & cumulari per te velis, Id & Luceio & Pompeio valde gratum fore: teqꝫ apud eos pręclare poſiturũ confirmo & ſpõdeo: de repu. decꝫ his negotijs: cogitationibꝰcꝫ noſtris preſcripſerã ad te diligenter paucis ante diebus: easqꝫ litteras dederam pueris tuis, Vale.

¶ M,T,C, Quinto Gallo,S,D,

¶ Oppij mercatoris negotia Gallo tuẽda committit. 42.

e T ſi plurimis rebus ſpero fore: vt pſpitiã q̃d tĩ iam pridẽ pſpitio me a te amari: tĩ nũc ea cauſa tibi dať in qua facile declarare poſſum tuã erga me bñuolẽtiã. L, Oppius M, filius Philomeli negotiať, hõ mihi familiaris eum tibi vnice cõmẽdo. Eocꝫ magis qꝫ cũ ipm diligo tũ qꝫ negotia, pcurat Lucij Egnatij Ruffi, quo ego vno eqte roma, familiariſſime vtor: & qui cõſuetudine quotidiana: tũ offitijs maximis plurimiſcꝫ mihi cõiunctus eſt, Oppiũ igiť pſentẽ vt diligas Egnatij abſentis rẽvt tueare: eq̃ a te peto ac ſi mea negotia eſſẽt. Velim memorie tue cauſa des litterarũ aliquid: que tibi in prouintia reddanť, ſed ita cõſcribas: vt tum, cum eas legas, facile recordare poſſis huius mee commendationis diligentiam: hoc te vehementer etiam atcꝫ etiam rogo Vale,

M,T,C, Qu, Gallo,S,D,

¶ Eundem eidem commendat. 44.

e T ſi ex tuis & ex, L, Oppij familiariſſimi mei literis cognoui te memorẽ cõmẽdationis mee fuiſſe, idcꝫ ,p tua ſumma erga me beniuolẽtia, procꝫ nr̃a neceſſitudine minime ſum admirat⁹: tĩ te etiã atcꝫ etiã tibi, L, Oppiũ pñtẽ & L. Egnatij mei familiariſſimi abſentis negotia comẽdo Tanta mihi cũ eo neceſſitudo eſt familiaritaſcꝫ, vt ſi mea res eſſet nõ magis laborarẽ. Quapropť mihi gratiſſimũ feceris ſi curaris vt is ĩtelligat me a te tĩ amari q̃ntũ ipe exiſtimo. hoc mihi gratius facere nihil potes, itacꝫ vt facias te vehemẽter rogo. Va.

¶ M,T,C, Apuleo proqueſtori,S,D,

¶ Egnatij libertũ eiuſcꝫ negotia Apuleio cõmendat. 45. 14

l Vtio Egnatio vno eqte romão vl'familiariſſime vtor Eius Anchialaũ ſeruũ: negotiacꝫ que habet ĩ Aſia tibi cõmẽdo: nõ minore ſtudio cꝫ ſi rẽ meã cõmẽdarem

Sic em̃ existimes velim: mihi cum eo non modo quotidianã cõ
suetudinẽ summã intercedere, sed etiam officia magna & mu-
tua nostra inter nos esse, Quãobrem etiã atq; etiã a te peto: vt cu
res: vt is intelligat me ad te satis diligenter scripsisse, Nam de tua
erga me voluntate non dubitat, vt id facias te etiã atq; etiã rogo.

M,T,C, Apuleo Proquestori, S,D,

¶ Commendatitia. .46.

Vcius Nostius Zoilus est coheres meꝰ: heres aũt
I patroni sui. Ea re vtrũq; scripsi: vt & mihi cũ illo
causam amicitie scires esse: & hominẽ ꝓbũ existima
res: qui patroni iuditio ornatus esset, Eum tibi igit̃ sic cõmendo
vt vnũ ex nostra domo: valde mihi gratũ erit, si curaris, vt itel-
ligat hãc cõmẽdationẽ sibi apud te magno adiumẽto fuisse.

M,T,C, Silio, S,D,

¶ Vt Egnatium Silius bene tractet. .47.

Vid ego tibi cõmendẽ eum: quẽ tuipse diligis: sed
q tamẽ vt scires eũ nõ a me diligi solũ: verũ etiã ama
ri: ob eam rẽ tibi hæc scribo, Omniũ tuorũ officio-
rũ quæ & multa & magna sunt: gratissimũ mihi fuerit: si ita tra-
ctaris Egnaciũ vt sentiat & se a me: & me a te amari: hoc te ve-
hemẽter etiã atq; etiã rogo, Illa nr̃a. s. ceciderũt, vtamur igit̃ vul
gari consolatione quid si hoc melius? sed hæc coram. Tu facqd
facis vt me ames teq; amari a me scias. Vale.

¶ M,T,C, Sextilio Ruffo quæstori, S,D,

¶ Paphios seꝑatim Sextilio commandat quæstori. .48.

O Mnes tibi ꝓmẽdo Cyprios: sed magis Paphios. q
bus tu quæcũq; cõmẽdaris erunt mihi gratissima
eoq; facio libentius: vt eos tibi commendem: qd & tue laudi, cu
ius ego fautor sum, conducere arbitror, cum primum ĩ eam in-
sulam questor veneris ea te instituere quæ sequãtur alij: quæ vt
spero facilius consequere: si & P, Lentuli necessarij tui legem:
& ea quæ a me constituta sunt sequi volueris, Quam rẽ tibi cõ-
fido magne laudi fore. Vale.

M,T,C, Curio, proconsuli, S,D,

¶ Diligenter commendat quendam. .49.

Vintus Pompeius Sexti filius multis & veteribus
q causis necessitudinis mihi coniũctus est, Is cũ antea
meis cõmendatiõibus & rẽ & gratiã & auctorita-
tem suã tueri cõsuerit: nunc profecto te ꝓ intiã obtinente meis
litteris assequi debet, vt nemini se intelligat cõmẽdatiorẽ vnq; fu
isse. Quãobrẽ a te maiorẽ in modũ peto: vt cũ oẽs meos eque
ac tuos obseruare ꝓ nostra necessitudine debeas: hũc in primis
ita in tuã fidem recipias: vt ipse intelligat nullam rem sibi maiori
vsui aut ornamento q̃ meã cõmendationẽ esse potuisse. Vale.

¶ M,T,C, Aristo vl̃ Celio Aedili, S,D,

¶ Fabij negotia Aristo tuenda committit.

Arco Fabio viro optimo et hoĩe doctissimo famili
m arissime vtor mirificeq; eũ diligo: tũ propter sum-
mũ ingeniũ eius: summãq; doctrinã, tũ propter sin
gularẽ modestiã. Eius negotiũ sic veli suscipias: vt si eẽt res mea
Noui ego vos magnos patronos hoĩem occidat oportet: quæ
vestra opera vti velit: sed in hoc hoĩe nullã accipio excusationẽ
omnia relinques si me amabis, cum tua opera Fabius vti volet

Ego res romanas vehementer expecto & desidero: in primisq; quid agas scire cupio, Nam iamdiu propter hyemis magnitudinem nihil ad nos noui afferebatur, Vale.

¶ M, T, C, Aristo vel Celio Aedili, S, D,

¶ Vt Aristus Curium tueatur. .51.

Vmpsi hoc mihi ꝓ tua in me obseruantia: quã penitus ꝑspexi q̃ diu Brũdusij fuimus vt ad te familiriť & quasi ꝓ meo iure scriberẽ si qua res esset de qua valde laborarẽ, M, Curiꝰ q Pr̃is negotiať ita familiaris ẽ vt nihil possit esse cõiũctius: multa illius in me offitia: multa in illũ mea quoq;: & qd' maximum est summus inter nos amor & mutuus Quæ cũ ita sint: si vllam in amicitia mea spem habes si ea que in me offitia & studia Brũdusij cõtulisti: vis mihi etiã gratiora efficere: quanq̃ sunt gratissima si me a tuis omnibus amari vides, hoc mihi da atq; largire vt, M, Curiũ sartũ & tectũ ut aiunt: ab omni incommodo: detrimento: molestia: sincerum integrũq; conserues, Et ipse spondeo: & omnes hoc tibi tui pro me recipient ex mea amicitia & ex tuo in me offitio maximũ te fructũ sũmamq; voluptatem esse capturum. Vale.

¶ M, T, C, Regi, S, D,

¶ Commendat Regi quendam. .52.

Vlus Licinius Aristoteles Melitensis antiqssimꝰ ẽ & hospes meus: & p̃terea cõiunctꝰ magno vsu familiaritatis, Hæc cũ ita sint: non dubito quin tibi satis cõmẽdatus sit, Etem̃ ex multis cognosco meã cõmẽdationẽ plurimũ apud te valere: hũc ego a Cæsare liberaui, Frequẽs em̃ fuerat nobiscũ atq; etiã diutius in causa est q̃ nos commoratus quo melius te de eo existimaturum arbitror Fac igiť mi Rex vt intelligat has sibi litteras plurimum profuisse Vale.

¶ M, T, C, Thermo. propretori, S, D,

¶ Gemicilium Thermo commendat .54.

Vtio Gemicilio Curuo iampridem familiarissime vtor optimo viro & homie grauissimo', Eũ tibi penitus cõmendo atq; trado, Primũ: omnibꝰ in rebꝰ ei te cõmodes q̊ad fides tua dignitasq; patieť: patieť aũt in oĩbꝰ Nihil em̃ abs te vnq̃ quod sit alienũ tuis aut etiam suis moribꝰ postulabit, Præcipue aũt tibi cõmẽdo negotia eiꝰ: quæ sunt in Hellesponto Primũ vt obtineat id iuris ĩ agris quod ei patriana ciuitas decreuit & dedit: & qd' semꝑ obtinuit sine vlla cõtrouersia, Deinde si quid habebit cũ aliquo Hellespontino cõtrouersie: vt in illam diocesim reijtias, Sed nõ mihi videor: cũ tibi totũ hominẽ diligentissime cõmendarim singulas ad te eius causas perscribere debere, Summa illa sit, quicquid offitij: benefitij: honoris in Gemicilium contuleris: id te existimabo in meipsũ atq; in rem meam contulisse. Vale.

¶ M, T, C, Thermo, S, D,

¶ Ostendit sibi gratum esse quod fecerit Thermo. 45.

Vm mihi multa grata sint quæ tu adductus mea cõmẽdatione fecisti: tum in primis q̃, M, Marcilium amici atq; interp̃tj mei filiũ liberalissime tractauisti, Venit em̃ Laodiceã & tibi apd' me mihiq; ꝓpť te gratias maximas egit, Quare quod reliquum est a te peto; qñ apud gratos

homines beneficium ponis: vt eo libentius his commodes: operãq; des q̃ad fides tua patiet̃ vt socr⁹ adolescẽtis rea ne fiat. Ego quum antea studiose commendabam Marcilium: tũ multo nũc studiosius ꝙ in longa apparatione singularem & prope incredibilem patris Marcilij fidem: abstinentiã: modestiamq; cognoui

¶ M, T, C, Thermo, S, D,

¶ Annei legati sui negotia Thermo cõmẽdat diligẽter. .55.

e T si mihi videor intellexisse: quũ tecũ Ephesi de re M, Annei legati mei lucutus sum: te ipsius causa vehemẽt̃ oĩa velle: tamẽ &, M, Anneiũ tanti fatio: vt mihi nihil putẽ pretermittendũ qd̃ illius intersit: & me a te tanti fieri puto vt nõ dubitem quĩ ad tuã voluptatẽ magnus cumul⁹ accedat cõmẽdatiõis mee. Nã quũ iamdiu diligerẽ M, Anneiũ deq; eo sic existimarẽ vt res declarat: ꝙ vltro ei detulerim legationem: quũ multis iã petentibus denegassem: tum vero postea q̃ mecũ in bello atq; in re militari fuit: tantã in eo virtutẽ: prudẽtiam: fidẽ: tantamq; erga me beniuolẽtiã cognoui, vt hominem neminẽ pluris fatiã. Eũ cũ Sardianis habere cõtrouersiam scis cãm tibi exposuimus Ephesi: quã tu tamẽ corã facilius meliusq; cognosces, de reliquo mihi me hercule diu dubium fuit quid ad te potissimũ scriberem, Ius em̃ quẽadmodũ dicis clarũ & magna cum tua laude notum est, Nobis autem in hac causa nihil aliud opus est nisi te ius instituto tuo dicere, sed tamen cum me nõ fugiat quanta sit in prætore tuo auctoritas: præsertim ista integritate: grauitate: clementia qua te esse inter omnes constat officijs paribus ac mutuis vt voluntate: auctoritate: studio tuo perficias vt M. Anneus intelligat te & sibi amicũ esse qd̃ nõ dubitat (Sępe em̃ mecũ locutus est) & multo amiciorẽ his meis litteris esse factum, In tuo toto imperio atq; prouintia nihil est qd̃ mihi gratius facere possis, Iam apud ipsum gratissimũ hominẽ atq; optimũ virũ q̃ bene posituris sis studiũ tuũ atq; offitiũ, dubitare te nõ existimo, Vale,

¶ M, T, C, Thermo, S, D,

¶ Commendans eundem petit eum ad se remitti, 58.

q Vo magis quotidie ex litteris nuncijsq; bellũ magnũ esse in Syria cognosco: eo vehementius a te ꝓ nostra necessitudine contendo: vt mihi, M, Anneũ legatum primo q̃q; tpe remittas, Nã eius opa: cõsilio: sciẽtia rei militaris vl̃ maxĩe intelligo me & rẽp, adiuuari posse: Q, nisi tãta res ei⁹ augeret̃: nec ip̃e adduci potuisset: vt a me discederet neq; ego eũ a me dimitterẽ, Ego in Cilitiã prouicisci cogito circiter calẽdas May, Ante eam diem Anneus ad me redeat oportet, Id quod tecum & corã & per litteras diligentissime egi: id & nunc etiã atq; etiam rogo cure sit tibi vt suũ negotiũ: qd̃ habet cũ populo Sardiniano ꝓ cause veritate & ꝓ sua dignitate cõficiat, intellexi ex tua oratione cũ tecũ Ephesi locut⁹ sum: te ipsius, M, Annei causa oĩa velle, Sed tñ sic velim existimes: te mihi nihil gratius facere posse: q̃ si intellexero per te illũ ipsũ negotiũ ex sententia cõfecisse, Idq; q̃ primũ vt effitias etiam atq; etiam rogo, Vale,

¶ Commendatitia, .58.

Vtius Cuſtidius eſt Tribulis municeps & familiaris
I meus Is cauſam habet: quam ad te deferet Cõmen-
do tibi hominẽ ſicuti tua fides: & meꝰ pudor poſtu-
lat: tm̃ vt facilis aditꝰ ad te habeat: quę poſtulabit eq̃ vt iubente
te impetret: ſentiatq; ſibi amicitiã meam etiam cũ longiſſime ab
ſim prodeſſe in primis apud te, Vale,

¶ M, T, C, Curtio Peduceano pretori, S, D,

¶ Curtio Fabium vnice commendat, .59.

Arcũ Fabiũ vnice dilígo ſummaq; mihi cum eo cõ-
m ſuetudo & familiaritas eſt peruetus, In eius cõtro-
uerſijs quid decernas a te non peto, Seruabis vt tua
dignitas & fides poſtolabat edictũ & inſtitutũ tuũ: ſ3 vt q̃ facil-
limos ad te aditus habeat: que erũt ęqua: iubente te impetret vt
meã amicitiã ſibi etiã cũ procul abſim prodeſſe ſentiat: preſertĩ
apud te: hoc vehementer etiam atq; etiam rogo, Vale.

¶ M T, C, C, Munatio Canſi, ſi, S, D,

¶ Familiariſſimi ſui Libertũ cõmendat diligentiſſime, .60.

Vtius Liuineus Tripho eſt omnino, L, Regulí fami
I liariſſimi mei Libertꝰ: cuiꝰ calamitas etiã offitioſiorẽ
me, facit in illum, Nã beniuolentior q̃ ſemp fui eſſe
nõ poſſum, ſed ego Libertũ eiꝰ per ſe ipm dilígo: ſumma em̃ eiꝰ
erga me offitia extiterũt: his nr̃is tꝑibus quibꝰ facillime bonã be
niuolẽtiã hoim & fidẽ ꝓſpicere potui, Eum tibi ita cõmẽdo: vt
hoies grati & memores bñmeritos de ſe cõmẽdare debẽt, ꝓgra
tũ mihi feceris, ſi ille itellexerit ſe, q̃ ꝓ ſalute mea, mlta pericula
lentia gratum etiam tibi fœciſſe, Vale,

¶ M, T, C, P, Sílio propretori, S, D,

¶ Vt Sílius in exigenda pecunia Pinnium adiuuet, .61.

Ito Pinnio familiariſſime me vſũ eſſe ſcire te arbitror
t qđ quidẽ ille teſtamento declarauit: qui me tum tu-
torem, tum etiam ſecundum heredem inſtituerit, eius
filio mire erudito: & ſtudioſo & modeſto pecuniã Nicẽſes grã-
dẽ debent, & ad ſeſtertiũ octogies: & vt audio in primis volũt
ei ſoluere, Pergratũ igit̃ mihi feceris: qñ nõ mõ reliqui tutores
qui ſciunt quanti me fatias: ſed etiã puer ipſe perſuaſit te omnia
mea cauſa facturũ eſſe, ſi dederis operam quoad tua fides dig-
nitaſq; patiet̃: vt q̃ primũ pecunia Pinnio ſoluat̃ Nicenſiũ noĩe.

¶ M, T, C, Pu, Sílio, S, D,

¶ Gratias agit de collato benefitio, polliceturq; ſe amaturũ Si-
lium: cui fratrem ſuum commendat, .62.

Tſi in Attíli negotio te amaui cũ em̃ ſero veniſſem:
e tm̃ honeſtũ equitẽ romanũ benefitio tuo conſeruaui
& me hercule ſemp ſic in animo habui te in meo ore
eſſe: ꝓpter L. Lamie nr̃i coniunctionẽ & ſingularẽ neceſſitudi
nẽ, itaq; primũ ago tibi gratias qđ me oĩ moleſtia líberas: deiñ
ĩpudẽtia ꝓſequor: ſed idẽ ſartiã, Te em̃ ſp ſic colã & tuebor vt
q̃ diligẽtiſſime, Q. fratrẽ meũ ſi me dílígis eo nũero cura vt ha-
beas q̃ me, Ita magnũ bñficiũ tũ magno cumulo auxier]. Vale,

¶ M, T, C, P, Sílio, S, D,

¶ Leniꝭ negotia Sílio commendat díligentiſſime, .93.

n M,C,Lenio cõmendando desunt, Itaq; rem tibi exponam paucis verbis, sed tñ vt plane perspicere possis volũtatẽ meã, Incredibile est: q̃ti faciam⁹ & ego & frater me⁹ qui mihi carissim⁹ est, M, Leniũ, Id fit tũ plurimis ei⁹ offitijs: tũ summa ei⁹ probitate & singulari modestia, Ego eũ a me inuitissimus dimisi: tũ ꝓpter familiaritatẽ & ꝓsuetudinis suauitatẽ: tũ q̃ cõsilio ei⁹ fideli ac etiã bono libenter vtebar, Sed vereor ne iã mihi superesse verba putes; que dixerã defutura, Commendo tibi hominẽ sicut intelligis me; de quo ea supra scripserim debere cõmẽdare, atq; vehementer etiã atq; etiã peto, vt qd' habet in tua ꝓuintia negotij expedias: quod tibi videbit rectũ esse ipi dicas: hoiem facillimũ liberalissimũq; cognosces, Itaq; te rogo vt eum solutum liberũ confectis eius negotijs per te q̃primum ad me remittas, Id mihi fratriq; meo gratissimũ feceris.

¶ M,T,C,P,Silio propretori,S,D,

¶ Neronem eiusq; necessarios Silio cõmendat, .64.

n Ero meus mirificas apud me mihi gratias egit: ꝓrsus incredibiles: vt nullũ sibi honorẽ haberi potuisse diceret: qui a te pretermissus esset, magnum fructũ ex ipso capies, nihil est enĩ illo adolescente grati⁹; sed me hercle mihi q̃q̃ gratissimũ fecisti, Pluris em̃ ex omni nobilitate neminem facio, Itaq; si ea feceris, que ille ꝓ me tecũ agi voluit, gratissimum mihi fœceris, Primũ de Pausonia Alabandensi sustẽtes rem, dũ Nero veniat vehementer eius causa cupe eũ intellexi, Itaq; hoc vale te rogo, deinde Niseos quos Nero in primis habet necessarios diligentissimeq; tuetur ac defendit, habeas tibi commendatissimos: vt intelligat illa ciuitas sibi in Neronis patrocinio summũ esse præsidium, Strabonem Seruilium tibi sepe cõmendaui nũc eo fatio id impensius q̃ eius causam Nero suscipit, Tantum a te petimus vt agas eam rem: ne relinquas hominem innocentem ad alicuius tui dissimilis quæstum, Id tum gratũ mihi erit: tum etiam existimabo te humanitate tua esse vsum, Sũma huius epistole hæc est: vt ornes omnib⁹ rebus Neronem, sicuti instituisti atq; fecisti: Magnum theatrum habet ista prouintia: non vt hæc nostra adolescentis nobilis ingenioſi abstinentis commendationem atq; gloriam, Quare si te fautore vsus erit: sicuti & profecto vtetur: & vsus est: amplissimas clientelas acceptas a maioribus confirmare poterit & beneficijs suis obligare, Hoc in genere si eum adiueris eo studio quo ostendisti apud ipsum preclarissime posueris sed etiam mihi gratum feceris.

¶ M,T,C,Publio Silio,S,D,

¶ Terentium Hisponem Silio commendat, .85.

Vm P. Terentio Hispone qui opas in scriptura ꝓ magistro dat: mihi summa familiaritas ꝓsuetudoq; est, mltaq; & magna inter nos offitia paria & mutua intercedunt, Eius summa existimatio agit in eo vt pactiões cũ ciuitatibus reliquis cõfitiat. Non me preterit nos eã rẽ Ephesi exptos esse: nec ab Ephesijs vllo modo ipetrare potuisse, sed quando quẽadmodũ omnes existimant: & ego intelligo tua tũ summa integritate: tum singulari humanite & manſuetudine

consecutus es: vt libentissimis græcis nutu quod velis conse-
quare Peto a te maiorem in modum vt honoris mei causa hac
laude Hisponẽ affici velis, Præterea cũ sotijs scripture mihi sum
ma necessitudo est non solum ob eam causam ꝙ ea sotietas vni-
uersa in mea fide est, sed etiã ꝙ plerisq; sotijs familiarissime vtor,
Ita & Hisponem meum per me ornaris: & societatem mihi con
iunctiorem feceris Tuq; ipse & ex huius obseruantia gratissimi
hominis & ex sotiorũ gratia hoĩm amplissimorũ mximũ fru-
ctum capies: & me summo beneficio affeceris, Sic enim velim
existĩes ex tota tua prouintia om̃iq; isto imperio nihil esse quod
mihi gratius facere possis. Vale.

¶ M, T, C, Pub. Seruilio, S, D,

¶ Vt Cecinnam Seruilius tueatur. .69.

a Vlum Ceciniã maxĩe propriũ clientẽ familie no-
stre: nõ cõmẽdarẽ tibi cũ scirẽ qua fide in tuos: qua
clementia in calamitosos soleres esse: nisi me & pa-
tris eius: quo sum familiarissime vsus memoria & huius fortũa
ita moueret: vt bonis oĩbus mecũ studijs officijsq; cõiunctissimi
mouere debebat, A te hoc om̃i cõtẽtione peto sic: vt maiore cu
ra: maiore animi labore petere nõ possim: vt ad ea quæ tua spõ-
te sine cuiusq̃ cõmẽdatione faceris in hominẽ tantum & talem
calamitosum aliquẽ afferant cumulũ mee litere: quo studiosius
eum quibuscunq; rebus possis iuues. Q; si Rome fuisses: etiã
salutẽ Auli Cecinne essemus: vt opinio mea fert: per te conse-
cuti, De qua tamẽ magnã spem habem⁹ Freti clemẽtia college
tui. Nunc quãdo iusticia tua secutus, tutissimũ sibi portũ pro-
uintiam istã duxit esse: etiã atq; etiã rogo te atq; oro vt eũ & in
reliquis veteris negotiõis colligendis iuues: & cæteris rebus te
gas atq; tueare Hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

¶ M, T, C, Seruilio college, S, D,

¶ Vt Curtium Seruilium in numero suorum habeat. .69.

Aius Curti⁹ Mithres est ille quidẽ vt scis libert⁹
c Posthumij familiarissimi mei, Sed me colit et obser
uat equæ atq; illũ ip̃m patronũ suũ, Apud eum sic
Ephesi fui quotiẽscũq; fuit tanq̃ domi meæ, multaq; acciderunt
in quib⁹ & bñuolentiã eius erga me expirer & fidẽ. Itaq; si quid
aut mihi aut meorũ cupiã in Asio opus est: ad hũc scribere con-
sueui Hui⁹ tñ opera & fide: tũ domo & re vti tanq̃ mea, Hec ad
te eo pluribus scripsi: vt intelligeres me nõ vulgariter nec ambi
tiose: sed vt ꝓ hoĩe intimo ac mihi ꝑnecessario scribere, Peto igit̃
a te vt in ea cõtrouersia quã habet de fundo cũ quodam Colo-
phonio & in cæteris reb⁹ quãtũ tua fides patiet̃: quãtũq; tuo cõ
modo poter] tm̃ & honoris mei causa cõmodes, Et si vt ei⁹ mo
destiam cognoui grauis tibi ĩ nulla re erit si & mea cõmendatio
ne & sua ꝓbitate assecutus erit: vti de se bñ existimes: om̃ia se ad-
deptũ arbitrabit̃, Vt igit̃ recipias eũ in fidẽ, habeasq; ĩ nũero tuo
rum te vehementer etiã atq; etiã rogo, Ego que te velle queq;
ad te pertinere arbitrabor omnia studiose diligenter curabo.

¶ Laudans quendã commendat eum Seruilio. .70.

q Via non est obscura tua in me bñuolentia: sic fit: vt

multu per me tibi velint commendari. Ego autem tribuo non nunq̃ in vulgus: sed plerumq̃ necessarijs in hoc tempore. Nam cũ T. Appio Balbo mihi summa familiaritas, necessitudoq̃ est, eius libertũ, T, Appiũ Menandrũ hominẽ frugi & modestũ: & patrono & nobis vehementer probatũ tibi cõmendo maiorem in modũ, vehementer mihi gratum feceris si quibuscunq̃ rebus sine tua molestia poteris ei commendaris, Qđ vt facias te vehementer etiam atq̃ etiam rogo. Vale.

¶ M, T, C, P, Serulio, S, D.

¶ Petit Augusium tractari honorifice. .72.

Vltos tibi cõmẽdem necesse est qñ oĩbus nota nostra necessitudo est: tuaq̃ erga me beniuolẽtia, Sed tñ etsi oĩm cã q̃s ꝓmẽdo velle debeo: tñ cũ oĩb⁹ nõ mihi eadẽ cã est, Titus Augusius & comes me⁹ fuit illo miserrimo tpe: & oĩm itinerũ: nauigationũ: laborũ: periculorũ meorũ soci⁹ Neq̃ hoc tpe discessisset a me: nisi ego ei pmisissem, Quare sic tibi eũ cõmẽdo: vt vnũ de meis domesticis & maxie necessarijs, pergratũ mihi feceris: si eũ ita tractaris: vt is intelligat hãc cõmendationem sibi magno vsui atq̃ adiumento fuisse. Vale.

¶ M, T, C, P, Philippo, S, D.

¶ Gratulat̃ Philip, de reditu ĩ patriã deinde gratias agit. .74.

Gratulor tibi q̃ ex ꝓuitia salutũ te ad tuos recepisti incolumi fama & repu. Qđ si Rome te vidissem coram gratias egissem: q̃ tibi Lutius Egnati⁹ familiarissimus meus absens, L, Oppius pñs cure fuisset, Cũ Antipatro Derbete mihi nõ solũ hospitiũ verumetiã summa familiaritas intercedit, Et te vehemẽt succensuisse audiui: & molefte tuli De re nihil possum iudicare nisi illud mihi ꝓsuadeo: te talẽ virũ mihi temere fecisse, A te ãt ꝓ vetere nostra necessitudĩe etiã atq̃ etiã peto: vt eius filios qui in tua potestate sunt: mihi potissimum condones nisi qđ existimas in ea re violari existimationẽ tuam, Quod ego si arbitrarer nunq̃ te rogarẽ: mihiq̃ tua fama multo antiquior esset q̃ illa necessitudo est, Sed mihi ita persuadeo: põt fieri vt fallar: eam rem laudi sibi potius, q̃ vituperationi fore quid fieri posset & quid mea causa facere possis: nam quid velis nõ dubito, Velim si tibi graue nõ erit certiorem me facias Vale.

¶ M, T, C, Philippo proconsuli, S, D,

¶ Oppiũ & Egnatiũ Philippo commendat. .75.

T si nõ dubito ꝓ tua ĩ me obseruãtia proq̃ nr̃a necessitudine quin commendationẽ meam memoria teneas: tamẽ: etiã atq̃ etiã eũdẽ tibi, L, Oppiũ familiarẽ meũ presentem: & L, Egnatij familiarissimi mei absentis negotia cõmendo, Tanta mihi cum eo necessitudo est familiaritasq̃, vt si mea res esset nõ magis laborarem, Quapropter mihi gratissimmũ feceris si curaris vt is intelligat me a te tantũ amari, quantũ ipse existimo, hoc mihi gratius facere nihil potes, Idq̃ vt facias te vehementer rogo. Vale.

M, T, C, T, Titio Titi filio. Lega, S, D,

¶ Vt Auiano in deportando frumẽto Titius cõmodet. .76.

T si nõ dubito quin apud te mea cõmẽdatio prima satis valeat, tñ obsequor homini familiarissimo, C, Auiano Flacco cui⁹ cã oĩa tũ cupio tũ me hercule

etiã debeo. De q̃ & pns tecũ egi diligent cũ tu mihi nuanissime rñdisti & scripsisti ad te accurate antea, Sed putat ĩteresse sua me ad te q̃ sepissime scribere, Quare velĩ mihi ignoscas; si illi⁹ volũtati obtẽpãs min⁹ videbor memĩsse ꝯstãtie tue, A te illud idẽ peto vt de loco q̃ deportet frumẽtũ, & de tpe Auiano cõmodes. Quoꝝ vtrũq; ꝑ eũdẽ me obtinuit triẽniũ dũ Põpei⁹ isti negotio p̃fuit, Sũma ẽ ĩ q̃ mihi gratissimũ facere possis; si curar] vt Auianus qñ se amari putet me a te amari sciat, Erit id mihi ꝑ gratũ va.

¶ M, T, C, quattuor viris decurionibus, S, D,

¶ Petit amico in obtinendo agro subueniendum. .77.

t Ante mihi cũ Qu. Hippio cause necessitudĩs sunt: vt nihil possit eẽ cõiunctius q̃ nos inter nos sumus Quod nisi ita esset: vterer mea ꝯsuetudĩe: vt vobis nulla in re molestus essem, Etem̃ vos mihi optimi testes estis q̃ mihi persuasũ esset: nihil esse qd' a vobis ĩpetrare nõ posse; nũq̃ me tñ graue vobis esse voluisse. Vehementer igit̃ vos etiã atq; etiã rogo: vt honoris mei cã liberalissime. C. Valgiũ Hippianũ tractetis: rẽq; cũ eo faciatis: vt quã possessionẽ habet ĩ agro Fregellano a vob] emptã eã liberã & ĩmunẽ habere possit, Id si a vobis impetraro: summo me bñficio vestro affectũ arbitrabor Va.

¶ M, T, C, Allieno proconsuli, S, D,

¶ Vt Democritum Allienus in amicitiã admittat. .76.

d Emocritus Sicyonius nõ solũ hospes meus est, sed etiã q̃ nõ multis cõtĩgit græcis presertĩ valde familiaris, Est em̃ in eo sũma probitas, sũmma virt⁹, summa in hospites liberalitas & obseruãtia; meq; præ ceteris & colit & obseruãt & diligit, Eum tu nõ modo suorũ ciuiũ, verũ pene Achadie principẽ cognosces, huic ego tãtummodo aditum ad tuã cognitionẽ patefacio & mutuo cognitũ per te ipsũ; que tua natura est dignũ tua amicitia atq; hospitio iudicabis, Peto igitur a te vt his literis lectis: recipias eum in tuã fidẽ, Polliceare om̃ia te facturũ mea causa. De reliquo si id qd' confido fore dignũ cũ tua amicitia: hospitioq; cognoueris, peto vt eũ cõplectare, diligas, in tuis habeas, Erit id mihi maiorem in modũ gratũ. Vale.

M, T, C, Allieno proconsuli, S, D,

¶ Auianum eiusq; filios Allieno commendat. .80.

e T te scire arbitror quãti fecerim, C, Auianũ Flaccum & ego ex ipso audierã optĩo & gratissimo homĩe q̃ a te liberaliter esset tractatus, Eius filios dignissimos illo patræ: meosq; necessarios, q̃s vnice diligo, cõmẽdo tibi sic vt maiore studio nullo cõmẽdare possim. C, Auian⁹ in Sicilicia est, M, est nobiscũ: vt illius dignitatẽ p̃ntis ornes: rẽ vtriusq; defendas rogo. Hoc mihi grati⁹ in ista ꝓuintia nihil facere potes, Idq; vt fatias: te vehemẽter etiã atq; etiã rogo Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum Familiarium, Liber decimus quartus.

M, T, C, Therentie, S, D,

¶ Quid ex Therẽntie litteris intellexit. .9.

n Ec sepe est cui litteras demus: nec rem habem⁹ vllã quã scribere velim⁹, Ex tuis litteris: quas ꝓxĩe accepi: cognoui p̃diũ nullũ vẽire potuisse. Quare videas velĩ quõ satisfiat ei cui scis me satis fieri velle, q̃ nostra ti-

bi gratias agit id ego non miror te mereri: vt ea tibi merito tuo gratias agere possit, Pollucem si adhuc non est profectus q̃ primum fac extrudas, Cura vt valeas, Idibus Quinti,

¶ M,T,C, Therentie,S,D

¶ Vt Valitudinem suam Therentia curet. .8.

s I vales bene est, ego quidẽ valeo, Valitudinẽ tuã cures velim diligentissime, Nam mihi & scriptũ & nunciatũ est: te in febrĩ subito incidisse, Q; celeriter me fecisti de Cæsaris litteris certiorẽ: fecisti mihi gratũ, Itẽ post hac si quid opus erit: si quid acciderit noui, faties vt sciam Cura vt valeas, Datum .iij. nonas Iunias.

M,T,C, Therentie,S,D,

¶ Ad eandem de eodem .9.

a D cæteras miserias accessit dolor ex Dolobelle valitudie & Tullie: oĩno de oĩb⁹ reb⁹, nec q̃d cõsilij capiã: nec q̃d fatiã scio. Tu velim tuã & Tullie valitudinã cures.

¶ M,T,C, Therentie,S,D,

¶ Cur non apertius scripserit. .10.

q Vid fieri placeret scripsi ad Põponiũ seri⁹ q̃ oportuit, Cum eo si locuta eris intelliges quid fieri velim Apertius scribi, qñ ad illũ scripserã, necesse nõ fuit De ea re & de cæteris rebus q̃ primũ vel nobis litteras mittas. Valitudinẽ tuã cura diligenter. Val. viij. Idus Quinti.

¶ M,T,C, Therentie,S,D,

¶ Dolet de filie aduersa fortuna. .11.

s I vales bene est: ego quidẽ valeo, Tullia nostra venit ad me pridie idus Iunij: cui⁹ summa virtute: & singulari hũanitate: grauiore etiã sum dolore affectus: nostra factũ esse negligentia: vt longe alia in fortuna esset atq; ei⁹ pietas ac dignitas postulabat. Nobis erat ĩ animo Ciceronẽ ad Cæsarẽ mittere, & cũ eo, Cn. Sallustiũ. Si ꝓfect⁹ erit, fatiã te certiorem, valitudinẽ tuã cura diligenter vale. xiiij. calen. quin.

¶ M,T,C, Therentie,S,D,

¶ Rogat Therẽtiã vt sibi adiumẽto sit ne ãt sibi obuiã vẽiat. 12

q Vod nos in Italiã saluos venisse gaudes: perpetuo gaudes velĩ, Sed ꝑturbati dolore animi: magnisq; iniurijs metuo ne id cõsilij ceperimus: qd' non facile explicare possimus. Quare quantum potes adiuua, Quid aũt possis mihi in mentẽ non venit, In viã qd' te des hoc tempore nihil est: & longũ est iter & nõ tutũ, Et nõ video quid prodesse possis si veneris Vale, Datũ pridie No. nouẽ. Brũ.

¶ M,T,C, Therentie,S,D,

¶ Quid agendum sit scire desiderat. .13.

q Vod scripsi ad te ꝓximis litteris de nũtio remittẽdo que sit istius vis hoc tp̃e: & quæ cõcitatio multitudinis ignoro. Si metuẽdus iratus est, quies tñ ab illo nascet̃ fortasse, totũ iudicabis quale sit, Et qd' in miserrimis rebus mĩme miserũ putabis: id faties vale, septimo Idus Quĩti.

¶ M,T,C, Therentie T,&,CiS,D,

¶ Aperit consilium. .14.

s I vos valetis nos valem⁹, Vestrũ iam cõsiliũ est nõ solũ meũ, q̃d sit vobis fatiẽdũ: si ille Romam modeste ventur⁹: recte in presentia domi esse potestis, Sin homo amens diripiendã vrbem datur⁹ est, vereor vt Dolobella ipse satis vobis ꝓdesse possit, Etiam illud metuo ne iã intercludamini: quum velitis exire non liceat, Reliquum est q̃

iple optime coliderabitis, veſtri ſimiles ſemine ſint ne rome, ſi
em nõ ſunt, videndũ eſt, vt honeſte vos eſſe poſſitis, Quomo-
docũq; nũc res ſe habet, mõ vt hęc vobis loca tenere liceat, bel
liſſime, vel mecum, vel in noſtris prediis eſſe poteritis, Etiã illud
verendũ eſt: ne breui tpe fames in vrbe ſit, His de rebus veli cũ
Pompeio: cũ Camillo: cũ quibus vobis videbit cõſideretis, Ad
ſummã animo forti ſitis, Labienus rem meliorẽ fecit, Adiuuat
etiam Piſo q ab vrbe diſcedit: & ſceleris condemnet generũ ſu
um Vos mee chariſſime anime q ſepiſſime ad me ſcribite: & vos
quid agitis & quid iſtic agatur. Quintus pater & fili⁹ & Ruf-
fus vobis ſalutẽ dicunt, Octauo calen. quin. Minturnis.

M, T, C, Therentie ſue, S, D,

¶ Dicit ſuum immutatum conſilium. .15.

I vales bene eſt: ego quidẽ valeo. Conſtitueramus
s vt ad te ſcripſeram: oburium Ciceronem Ceſari mit
tere: ſed mutauimus conſilium, quia de illius aduen
tu nihil audiebamus, De ceteris etſi nihil erat noui: tamẽ quid ve
limus: & quid hoc tempore putemus opus eſſe: ex Sicca poteris
cognoſcere, Tulliam adhuc mecũ teneo, Valitudinem tuam cu
ra diligenter. Vale. xij. calen. Quinti.

M, T, C, Therentie, S, D,

¶ Therentie litteras vehementer expectat. .16.

T ſi eiuſmodi tpa noſtra ſunt: vt nihil habeam qd
e aut a te litteraꝝ expectẽ: aut ipſe ad te ſcribã. Tamẽ
neſcio quomodo & ipſe veſtras litteras expecto, &
ſcribo ad vos quũ habeo qui ferat. Volumnia debuit in te offi-

ciosior esse q̃ ita, & fulpium qd fecit potuit diligentius facere et
cautius: quanq̃ alia sunt quæ magis curemus magis doleam⁹.
Que me ita cõfitiũt vt ij voluerũt qui me de mea sentẽtia detru
serunt, Cura vt Valeas.

M, T, C, Therentie, S, D,

¶ Nullum sibi esse scribendi argumentum indicat. .17.

I quid haberẽ qd ad te scriberẽ, facerẽ id, & plurib⁹
s verbis & sepius, Nunc que sunt negotia vides Ego
aũt q̃modo sim afflictus, ex Lepta & Trebatio po
teris cognoscere, Tu fac vt tnã & Tullie valitudinẽ cures Va.

M, T, C, Therentie & Tullie, S, D,

¶ Vt Roma Therentia decedat. .18.

Onsiderãdũ nobis etiã atq; etiã anime mee diligen-
c ter puto quid faciatis, Rome ne sitis; an mecũ in ali-
quo tuto loco. Id non solum meum cõsiliũ est; sed
etiam vestrũ, Mihi veniunt in mentẽ hæc, Rome vos esse tuto
posse per Dolobellam eamq; rem posse nobis adiumento esse,
si qua vis, aut si quæ rapina fieri ceperint, sed rursus illud me mo
uet: q̃ video omnes bonos abesse Roma, & eos mulieres suas
secum habere. Hæc autem regio in qua ego sum nostrorum est
tum oppidorum: tum etiam prædiorum: vt & multum es-
se mecũ & quũ abieritis cõmode & in nostris p̃diis esse positis.
Mihi non plane satis constat adhuc vtrũ sit melius, vos videte
quid alię fatiant isto loco fœmine & ne quum velitis exire non
liceat, Id velim diligenter etiam atq; etiam vobiscum & cum
amicis cõsideretis, Domus & ꝓpũgnacula & prædiũ habeat,
Philitio dicetis: & velim tabellarios instituatis certos, vt quot-

quotidie aliquas a vobis literas accipiã. Maxime aut date operã, vt valeatis: si nos vultis valere, viij. calen. Formijs.

¶ M, T, C, Therentie, S, D,

¶ Dicit se grauiter angi Tullie valitudine. .29.

N maximis meis doloribꝰ excrutiat me valitudo
i Tullie nostræ, de qua nihil est q̃ ad te plura scribã
Tibi em̃ æque magne cure eẽ certo scio q̃ me ꝓpiꝰ
vultis accedere, video ita esse fatiendũ: etiã antefecissem: sed me
multa ĩpediuerũt, quæ nec nũc q̃dẽ expedita sũt: sed a Põponio
expecto litteras q̃s ad me q̃ primũ ꝓferẽdas cures veli, da opã vt
¶ M, T, C, Therẽtie, S, D, (valeas. Vale.

¶ Vt Therentia omnia paret in Tusculano. .30.

N Tusculanũ nos vẽturos putamus aut nonis: aut
i postridie, Ibi fac sint oĩa parata Plures em̃ fortasse
nobiscũ erũt: et vt arbitror diutiꝰ ibi cõmorabimur
Labrũ si in balneo nõ est: fac vt sit, Itẽ cetera que sunt ad victũ
& valitudinẽ necessaria. Vale. iiij. calen. octo. de Venusio.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum Familiariũ Liber Decimus quintus.

¶ M, T, C, Imperatori, S, D, M, Catoni,

¶ Quid ex legatis Antiochi intellexit. .3.

Vm ad me Legati missi ab Anthiocho Cõmageno
c venissent in castra ad Iconium ad. iij. nonas septem-
bres, ijq̃ mihi nũciassent regis Parthorũ filiũ: quo cũ
esset nupta regis Armeniorũ soror, ad Eufratẽ cũ maxis Partho
rum copijs: multarũq̃ ꝑterea gentiũ magna manu venisse, Eu-
fratemq̃ iam transire cœpisse: diciq̃ Armeniũ regẽ in Capado-
ciam impetu esse facturũ: putaui pro nra necessitudie me hoc ad
te scribere oportere, Publice ꝓpter duas causas nihil scripsi q̃ et
ipsum Comagenũ Legati dicebãt ad senatũ statim nuntios litte
rasq̃ misisse, Et existimabã M, Bibulũ ꝓcõsulẽ qui circit idus
sextilis ab Epheso in Syriã nauibꝰ ꝓfectꝰ erat: q̃ scd'os ventos
habuisset, iam ĩ ꝓuintiã suã perueniss̃e, Cuiꝰ litteris oĩa certiora
platũ iri ad senatũ putabã Mihi vt in huiusmodi re tantoq̃ bello
maxime cure est: vt quæ copijs & opibꝰ tenere vix possumus:
ea mansuetudine & cõtinẽtia nostra sotiorũ fidelitate teneamꝰ,
tu velim vt consueuisti nos absentes dilígas & defendas. Vale.

¶ M, T, C, proconsuli, S, D, C, Marcello consuli designato.

¶ Gratulatur Marcello consulatũ adepto. .8.

Axima sum letitia affectus: cũ audiui te cõsulem fa
m ctũ ẽe eũq̃ honorẽ tibi deos fortũare volo: atq̃ a te
peto ꝓ tua parentiq̃ tui dignitate administrari, Nã
cũ te semꝑ dilexi amauiq̃: cũ mei iã amãtissimũ cognoui ĩ oĩ
varietate rerũ mearũ: tũ patris tui pluribꝰ bñfitijs: vel defensus
tristibꝰ tꝑibꝰ: vl ornatꝰ secũdis: necesse ẽ vt & sim totꝰ vr̃ et esse
debeã, Cũ preserti matris tue grauissime atq̃ optie femine ma-
iora erga salutem dignitatemq̃ meam studia: q̃ erant a muliere
postulanda: perspexerim, Quapropter a te peto maiorem in
modum, vt me absentem dílígas atq̃ defendas, Vale.

¶ M, T, C, proconsuli, S, D, Caio Marcello consuli.

¶ Fratri eiusdem gratulatur de eodem. .6.

m Arcellũ tuũ cõsulem factũ teq̃ ea letitia affectũ esse
q̃ maxime optasti: mirum in modum gaudeo

idq; cum ipsius causa: tumq; te omnibus secundissimis rebus dig
nissimum iudico, cuius erga me singularem beniuolentiã: vel in
labore meo vel ĩ honore perspexi, Totamq; deniq; domum ve
stram vel salutis: vel dignitatis mee studiosissimã cupidissimãq;
cognoui, Quare gratum mihi feceris: si vxori tue lunie grauissi
me atq; optime fœmine meis verbis eris gratulatus, A te id qd'
sueuisti peto: me absentem diligas atq; defendas. Vale.

¶ M, T, C, Imperatori, S, D, Marcel. consuli designato.
¶ Petit offitium Marcelli in consulem designati. .10.

V Vãdo id accidit qd' maxĩe mihi fuit optatũ: vt om
niũ Marcellorũ Marcellinorũ etiã (mirificus em̃ no
minis ac gener] vestri fuit erga me sp̃ animus) Qñ
ergo ita accidit vt omniũ vestrũ studio tuus cõsulat⁹ satisfacere
posset ĩ qué res mee geste lausq; & honos earꝝ potissimũ incide
ret, peto a te id q̃d facillimũ factu sit nõ aspnẽte: vt cõfido, sena-
tu, vt q̃ꝫ honorificẽtissimũ senatus cõsultũ lr̃is meis recitat] fatiẽ-
dũ cures, Si mihi tecũ minus esset q̃ꝫ est cũ tuis oĩb⁹: allegarẽ ad
te illos: a quibus intelligis me p̃cipue diligi, Patris tui bñfitia in
me sũt amplissima, Neq; em̃ saluti mee neq; honori amitior q̃sq̃
dici põt, Frater tuus quanti me fatiat semperq; fecerit: eẽ hoĩem
qui ignoret arbitror neminẽ. Dom⁹ tua deniq; tota me semper
omnib⁹ summis offitijs ꝓsecuta est, Neq; vero tu ĩ me diligen-
do cuiq̃ꝫ concessisti tuorum, Quare te peto maiorẽ in modũ, vt
me per te q̃ꝫ ornatissimũ esse velis: meamq; & in supplicatiõe de
cernenda: & in ceteris rebus existimationẽ sat tibi esse cõmen-

datum potes. Vale.

¶ M, T, C, Imperato., S, D, Marcel. consuli designato.
¶ Ait se Marcello multum obligatum. .11.

Q Vante tibi cure me⁹ honos fuerit: et q̃ꝫ idẽ extiteris
cõsul in me ornando & amplificãdo: qui fueras sp̃
cũ parẽtibus tuis: & cũ tota domo: & si res ip̃a loq̃
bat̃, cognoui tñ ex meorũ oĩm litteris. Itaq; nihil est tm̃ qd' ego
non tua causa debeã facturusq; sim non studiose ac libenter, nã
magni interest cui debeas, debere ãt nemini malui q̃ꝫ tibi: cui me
cũ studia cõia: bñfitia paterna: tuaq; iã añ cõiũxerãt: tñ accidit
mea quidẽ sñia maximũ vinculũ: ꝙ ita rẽp. geris atq; gessisti: q̃
mihi carius nihil est: vt quãtũ tibi oẽs boni debeant quo minus
tantundem ego vnus debeam: nõ recusem, Quamobrẽ tibi ve-
lim: ij sint exitus: quos mereris: & quos fore confido, Ego si me
nauigatio non morabitur: que incurrebat in ipsas Ethesias: pro
pediem te vt spero videbo. Vale.

¶ M, T, C. Imperato. Lutio Paulo consuli designato, S, D,
¶ Gratulatur Paulo in consulem designato .12.

E T si mihi nunq̃ꝫ fuit dubiũ: quin te populus Ro. ꝓ
tuis summis in rempu. meritis: & ꝓ amplissima fa-
milie dignitate: sũmo studio, cũctis suffragijs cõ-
sulem facturus esset: tñ incredibili letitia sum affectus: cũ id mihi
nũtiatũ est: eũq; honorẽ tibi deos fortũare volo: atq; ex tua ma-
iorũq; tuorꝝ dignitate administrari, Atq; vtinã pñs illũ diẽ mihi
optatissimum videre potuissem: proq; tuis amplissimis erga me
studijs atq; benefitijs tibi operam meam: studiumq; nauare,

tie casus eripuit: tñ vt te cõsulẽ, rẽpu. ꝓ tua dignitate gerentẽ vi dere possim: magnope a te peto vt opã des: effitias: ne qd mihi fiat iniurie: neue qd tpis ad meũ annuũ mun⁹ accedat, qd' si fece ris magn⁹ ad tua pristina erga me studia cumulus accedet Vale.

Marci Tullij Ciceronis Epistolarum Familiarium, Liber Decimus sextus.

¶ M, T, C, Tironi suo humanissimo & optimo, S, D,

¶ Quid Tironi fatiendum sit insinuat. .1.

Ide quãta ĩ te sit suauitas, duas horas Thirei fuim⁹ Xenomenes hospes tam te diligit q̃ si vixerit tecũ. Is omnia pollicitus est que tibi essent opus, facturũ puto: mihi placebat si firmior eẽs vt te Leucadẽ deportares vt ibi te plane cõfirmares, Videbis quid Curio: quid Lysoni: quid medico placeat, Volebã ad te Marionẽ remittere: quẽ, cum meliuscule tibi esset, ad me mitteres: sed cogitaui vnas literas Marionem afferre posse: me aũt crebras expectare, Poteris igit̃ & faties si diligis me vt quottidie sit Acastus in portu, Multi erũt quibus recte litteras dare possis: qui ad me libenter ꝑferãt, Equidẽ Patras euntẽ neminẽ pretermittã, Ego oẽm spem tui diligẽter curandi in Curio habeo: nihil potest illo fieri hũani⁹: nihil nostri amanti⁹, Ei te totũ trade, malo te paulo valentẽ: q̃ stati imbecillum videre, Cura igit̃ nihil aliud: nisi vt valeas: cetera ego curabo: etiam atq; etiã vale, Leucade proficiscens. vij. idus nouem.

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ Tironis ad se aduentum desiderat. .2.

s lius Butrothi solliciti eram⁹ de tua valitudĩe mirũ in modũ: nec mirabamur nihil a te litterarũ. his em̃ vẽt] istuc nõ istĩc nauigat̃: q si essent nos Corcyre nõ sederem⁹, Cura igit̃ te & ꝯfirma: & cũ cõmode & ꝑ valitudinẽ & ꝑ anni tẽp⁹ nauigare poteris ad nos amãtissimos tui veni. Nemo nos amat qui te nõ diligit, Carus oĩb⁹ expectatusq; venies, Cura vt valeas etiã atq; etiã Tiro noster, Vale, xv, calẽ, Nouẽ, Corcyre.

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ Testatur suum in Tironem amorem, .4.

n On queo ad te nec libet scribere quo animo sim affectus, tm̃ scribo: & tibi & mihi maxime voluptati fore si te firmũ q̃ primũ videro: tertio die abs te ad Alyziã accesseramus: is locus est citra Leucadẽ stadia centũ viginti, Leucade aut teipsum: aut tuas litteras a Marione putabã me accepturum, Quantum me diligis tantũ fac vt valeas: vel quantum te a me scis diligi, Nonis: Nouem, Alyzia,

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ Ex quo loco has ad Tironẽ dederit litteras: & quo die, .5.

n Os apud Alyziã ex quo loco tibi litteras ante dederamus, vnũ diẽ cõmorati sumus ꝙ Qu. nos cõsecuturus nõ erat, Is dies fuit none Nouẽ, Inde ante lucẽ ꝓficiscẽtes añ diẽ, viij, id⁹ nouẽ, has literas dedim⁹ Tu si nos oẽs amas et p̃cipue me mgr̃m tuũ cõfirma te Ego valde suspẽso aĩo expecto: te primũ. s. deinde Marionẽ cũ tuis litter], oẽs cupim⁹ ego ĩ primis q̃ primũ te videre: sed mi Tiro valẽtẽ: quare nihil

carere;te valere tua causa primũ volo:tũ mea mi Tiro, Vale,

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ Vt valitudinẽ suam Tiro curet & nauigationi cõsolet ,7,

Ertiã ad te hanc epl'am scripsi eodẽ die magis insti-

t tuti mei tenendi causa,quia nact⁹ erã cui darẽ,q̃ q̃ haberẽ quid scriberẽ,Igit' quãtũ me dilígis:tm̃ adhíbe in te dílígẽtie ad tua innũerabília ĩ me offitia, Adde hoc qd' mihi erit gratíssimũ oĩm,cũ valitudis rõnẽ ;vt spero:habueris/habeto etiã nauigatõis, ĩ Italiã eũtib⁹ oĩb⁹ ad me líteras dabís,vt ego eũtẽ Patras neminẽ p̃termitto,Cura cura te mi Tiro qñ nõ cõtigit vt mecũ nauigares;nihil ẽ qd' festines:nec q̃cq̃ cures nisi vt valeas;etiã atq̃ etiã vale,víj,id⁹ Nouẽ, Actío vesperi,

¶ M,T, C, Tironi, S, D,

¶ Sollicitus est de Tironis valitudine, ,13,

Egipta ad me venit pridie id⁹ Aprílis, Is & si mihi

a nũtiauit te plane febri carere;et belle habere;tñ q̃ negauit te potuisse ad me scribere curã mihi attulit: & eo magís q̃ Hermia, quẽ eodẽ die vẽire oportuerat,nõ vẽerat Incredibíli sum sollicitudine de tua valitudíe;qua si me líberaris ego te omni cura liberabo, Plura scriberem:si iam putarem líbẽter te legere posse,Ingeniũ tuum:qd'ego maximi fatio cõfer ad te mihi tibiq̃ cõseruãdũ, Cura te etiam atq̃ etiã dílígẽter ,vale, scripta iam epistola Hermia venit, Accepi tuã epistolam vacillantibus literulis:nec mirum tã graui morbo, Ego ad te Aegiptam misi:q̃ nec inhumanus est: & te visus est mihi díligere;vt is tecũ esset & cũ eo cocum quo vterere, Vale,

¶ Hortatur Tironem ad valitudinẽ curandã et vt apud se seruũ retinentem retineat, ,14,

Ndricus postridie ad me venit q̃q̃ expectarã,Itaq̃ ha-

a bui noctẽ plenã timoribus ac miserijs,tuis líteris nihílo sum factus certior quomodo te haberes:sed tñ sum recreatus,ego ómni delectatiõe literísq̃ oĩb⁹ careo;quas anteq̃ te vídero,attigere nõ possum, medico mercedis quãtũ poscit,p mitti iubeto,id scripsi ad Mumiũ,Audio te aío angi:& medicũ dicere ex eo te laborare,Si me dílígis excita ex somno tuas líteras hũanitatẽq̃,ppter quã es mihi charissimus,Nunc opus est te anío valere vt corpore possis, Id cũ tua: tũ mea causa fatias a te peto,Acastũ retine quo commodius tibi mínístreẽ, Conserua te mihi dies promissorũ adest quẽ etiam represẽtabo si aduenerís etiam atq̃ etiam vale,iij, ídus April',

¶ M,T,C, Tironi,S,D,

¶ Vt Tiro ad se veniat cũ bene cõfirmatus fuerit, ,15,

Mnia ad te data mihi putabo:si te valentẽ vídero;sũ-

o ma cura expectabam aduentum Menandri:quem ad te miseram, Cura si me dílígis vt valeas ; & cum te bene confirmaris ad nos venias vale, iij, ídus April'.

¶ M, T,C, Tironi ,S,D,

¶ Desíderat Tironis líteras; eum autem magis, ,19,

Xpecto tuas líttéras de multis reb⁹ : teipsum mul-

e to magis, Demetriũ redde nostrũ: & aliud si q̃d potes boni De ausidiano noĩe nihil te hortor:scío tibi curae esse sed cõfice:& si ob eam rem moraris: accipio causã:si te id non tenet, adurola, Líteras tuas valde expecto, Vale,

¶ Dicit te angi Tironis valitudine: deinde nonnulla mandat .20.

Ollicitat, ita viuã, me tua mi Tiro valitudo: sed con-
s fido si diligentiã qua instituisti adhibueris: cito te fir-
mũ fore, Libros cõpone, videlicet cũ Metrodoro li
bebit quando eius arbitratu viuendũ est: cũ Holitore vt videt̃:
tu potes calendas expectare gladiatores: postridie redire: & ita
censeo verũ vt videbit̃, Cura te, si me amas, diligenter,

¶ M, T, C, Tironi, s, d, ¶ Tironi dat quedã mãdata, .22.

Pero ex litteris tuis tibi melius esse: cupio certe, Cui
s quidẽ rei omni rõne cura vt inseruias, & caue suspice
ris cõtra volũtatẽ meã te facere: ꝙ non sis mecũ, me-
cũ es si te curas Quare malo te valitudini tue seruire q̃ meis ocu
lis et aurib⁹: etsi em̃ et audio te & video libẽter: tñ hoc mlto erit,
si valebis, iucũdius, Ego hic cesso quia ipse nihil scribo: lego aũt
libentissime, Tu istic si qd librarij mea manu nõ intelligẽt mõ-
strabis, oĩno interpositio difficillior est: q̃ ne ip̃e qdẽ facile lege-
re soleo, De qua primo Cato, De triclinio cura vt facis, Tertia
aderit modo, ne Publius rogatus sit, Demetrius iste nũq̃ oĩno
Phalereus fuit: sed nũc plane Bilienus est, Itaq; te do vicariũ: tu
eum obseruabis, Et si verũtñ de illis nosti cetera, Sed tamẽ si quẽ
cũ eo sermonẽ habueris: scribis ad me vt nascat̃ eplẽ argumen-
tum & vt tuas q̃ longissimas litteras legam, cura mi Tiro vt va
leas: hoc mihi gratius facere nihil potes, Vale,

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ Quid a Tirone agi velit, .24.

e darem lr̃as: & si noui nihil erat, eisdẽ de reb⁹ volui
ad te sepi⁹ scribere: nõ quĩ diffiderẽ diligẽtie tuæ:
sed rei magnitudo me mouebat: mihi ꝓra & puppis (vt græco
rũ ꝓuerbiũ est) fuit a me tui dimittendi: vt ratões nr̃a explicares
Offilio & Aurelio vtiq; satisfiat. a flãma, si nõ potes oẽꝫ partem
aliquã velĩ extorqueas, In primisq; vt expedita sit pensio calen.
Ianuarij: de attributõe cõfities: de repñtatiõe videbis: de dome
sticis rebus hacten⁹: de publicis oĩa mihi certa Quid Octauius
Quid Antonius: que hoĩm opinio: quid futurꝝ putes: ego vix
teneor quin accurrã, Sed litteras tuas expecto: & scito Balbũ tũ
fuisse Aquinij cũ tibi est dictũ: & postridie Hyrtiũ puto: vtriq;
ad aquas Semas quid egerint Dolobelle procuratores fac vt
admoneantur: appellabis etiam Appiam. Vale.

Cicero filius Tironi, S, D,

¶ Admittens Tironis excusationẽ rogat vt sepius scribat. 25.

T si iusta & idonea vsus es excusatiõe ĩt̃ missiõis lr̃arũ
c tuarũ: tñ id ne sepi⁹ fatias rogo, Nã et si de reipu. rũo-
rib⁹ & nũtijs certior fio: & de sua in me volũtate semp
ad me ꝑscribit pat̃: tñ de q̃uis mĩma re scripta a te ad me epl̃a sp
fuit gratissima, q̃re cũ ĩ primis tuas desiderẽ literas, noli cõmitte
vt excusatõe potius expleas offitiũ scribẽdi q̃ assiduitate lr̃arũ.

M, T, C, Tironi S, D,

¶ Accusat Tironem negligentiæ. .29.

Erberaui te cogitationis tacito dũtaxat conuitio: ꝙ
v Fasciculꝰ alter ad me iam sine tuis litteris perlat⁹ est

No potes [illegible]

Isq; diu & mltis lucubratiõib⁹ cõmẽtata oratiõe: vide vt ꝓbare possit te nõ peccasse Plane te rogo sicut olim matrẽ nostrã facere memini: q̃ lagenas etiã inanes obsignabat ne dicerent̃ inanes aliq̃ fuisse que furtim essent exiccate, Sic tu etiã si q̃d scribas nõ hẽbis: scribo tñ ne furtũ cessatõis q̃siuisse videar]. Valde enĩ mihi sꝑ et vera & dultia tuis epistolis nũciant̃. Ama nos & Vale.

¶ M, T, C, Tironi, S, D,

¶ De consulibus designatis male se sentire ait. .27.

m Irificã mihi ꝟberationẽ cessatiõis epl'a dedisti: nãq; parti⁹ frat̃ ꝑscripserat ꝟecũdia videlicet & ꝓꝑatiõe ea tu sine assentatõe vt erãt ad me scripsisti, & maxime de cõsulib⁹ designatis q̃s ego penit⁹ noui libidinũ et lãguor] effeminatissimi anĩ plenos: q nisi a gubernacl'is recesserint maximũ ab vniuerso naufragio ꝑicl'ũ ẽ. Incredibile ẽ, q̃ ego illos scio oppositis Gallorũ castris in estiuis fecisse, q̃s ille latro: nisi aliq̃d firmius fuerit, societate vitiorũ deliniet, Res ẽ aũt tribũitijs: aut ꝑuatis ꝯsilijs mũiẽda, Nã isti duo vix sũt digni q̃b⁹ alteri Cesenã: alteri Cossutianaꝝ tabernarũ fundamenta credas. Te vt dixi fero oculis, Ego vos ad. iiij. calen. videbo, tuosq; oculos, etiã si te veniens ĩ medio foro videro, dissuauiabor. me ama & Vale.

¶ Finis epistolarũ Familiarũ.

Lipsiæ in ædibus Valentini Schuman.
Anno Saluatoris nostri. M. 5. 1. 7.

